

SKRUR NED TEMPEN:

–Tiden fremover blir en påkjenning

Nyhet s. 12-13

Hver fredag streiket hundrevis for klimaet foran stortinget

Hvor ble de av?

Klima s. 16-19

William Heimdal hevder han har blitt ydmyk

–Frukten til Khio ser råtten ut

Kultur s. 22-25

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 27, årgang 76

www.universitas.no

torsdag 3. november 2022

– Jeg har blitt bedre kjent med P3 meninger, på godt, men egentlig mest vondt

Kommentar s. 2-3

SIO VURDERER Å STENGE VASKERIER

Student og småbarnsmor Johanna (27) fortviler

Nyhet s. 6-7

MENINGER

Redaktør: Guro Asaaren
endreaas@gmail.com 466 74 942

Nyhetsredaktør: Saga Eline Jonsson Hoff
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 82 334

Fotosjef: Charlotte Førde Skomsøy

Desksjef: Ingeborg Aure

Nettredaktør: Aurora Djupvik Archer

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Leder

Kroppens usynlige klassekamp

Med klamme hender og overfladisk pust entret man tannlegekontoret. Tenner skal sjekkes med røntgenbilder, lupe og lys. Fuck, tenker du kanskje? Bebreider deg selv for at du droppet å gå til tannlegen i noen år, fordi du hadde viktigere ting å bruke penger på.

Etter hvert begynte smertene å komme. Til slutt går det ikke uten smertestillende, og du var pent nødt til å bestille time hos tannlegen.

Visdomstennene er nå ute. Regningen? 4000 kroner du ikke har (nå heller).

Er det mulig å få behandlingen dekket, spør du kanskje tannlegen. Du får et unnskyldende «nei» tilbake, lukker øynene, tæpper kortet, og beveger deg ut i verden igjen, med et usselt håp om å komme minst mulig tilbake.

Går du til legen, er egenandelstaket på 2921 kroner. Betaler vi mer enn det, får vi tilbakebetalt utgiftene. Går vi til tannlegen, må vi som regel betale for all behandling selv. Det er bare ved spesielle tilfeller, slik som ved sykdommer og misdannelser i munn og kjeve og ved behandling av tannkjøtt sykdommer, man kan gi opptjening til frikort. Er det slik vi ønsker å ha det?

I klartekst sier dagens praksis at tenner per definisjon ikke er en del av kroppen. Rent biologisk sett stemmer jo ikke dette. Tennene er definitivt en del av kroppen. Likevel har våre små melkehvide rader blitt offer for en statlig drakamp, hvor spørsmålet kokes ned til: Hvor mye penger sparer velferdsstaten på at folk betaler tannlegeregningen selv?

Mest sannsynlig ganske mye. En rekke aktører har forgjeves prøvd å innlemme tannhelse i velferdsstaten i en årrekke. Selv i dag er det kun Frp og SV som ønsker dette politisk.

At tenner nå ikke defineres som en del av kroppen er ingen jernlov, men et valg politikere tok for oss, før vi husket på at at vi kunne ha gjort det annerledes. Vi skulle aldri fjerner tenner som en del av kroppen. Nå må de tilbake igjen.

Det fremstår nokså korttenkt å ignorere denne skjulte fattigdomsfellen

I ukas utgave kan du lese at SV har troen på at det regjeringsoppnevnte tannhelseutvalget skal få tennene våre inn i velferdsstaten igjen. Arbeidet skal ferdigstilles i 2024. Vi får krysse fingrene, samtidig venter ikke visdomstannen din på rapporter.

Det er verdt å tenke tanken at pengene samfunnet sparer på å la tennene være et privat anliggende må betales tilbake med renter når regnskapet gjøres opp.

Det er naivt og tro at man kan skalte og valte med folks tenner uten konsekvenser. Ulikhetene i Norge øker, det gjelder også for tannhelse. Utfordringene framover er å få alle med, særlig de som trenger det mest.

Uansett hva regjeringen sier, lever studenter i dag godt under fattigdomsgrensen. Man kan si at det er edelt at unge mellom 19 og 22 år får reduserte tannhelseutgifter. Samtidig skal man ikke glemme hvor mange som dropper tannsjekken i trange tider. Fikser ikke unge tennene sine i studietiden, kan utgiftene av ødelagte tenner følge dem et helt liv.

Det fremstår nokså korttenkt å ignorere denne skjulte fattigdomsfellen. Mest av alt vil vi gjerne ha råd til å gå til tannlegen fremover. Så slutt å koddde, og putt tennene tilbake der de hører hjemme, nemlig i velferdsstatens kropp.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Jone Trøvåg**
j.v.trovag@universitas.no 91 57 39 67

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Å tvinge unge til å mene noe for å mene noe, fører ingen vei.

Avskaff debatt i studioly

Debatt

Aurora Djupvik Archer, nettredaktør i Universitas

Hver utgave av avisa du i dag har valgt å plukke opp, på akkurat denne avsatte plassen hvor disse tegnene er trykket, inneholder en argumenterende tekst om et selvvalgt tema skrevet av en journalist. Teksten er gjennomgått av en idé- og debattredaktør som har stilt seg spørsmålet: Hvorfor skal vi trykke dette?

Idéen om pressens oppgave som medium for det offentlige ordskiftet er omtrent like gammel som pressen selv. Så fort vi begynner å tvile på vurderingene som tas av journalister og redaktører, må vi reagere.

Mediene minner oss stadig på at de har forstått denne oppgaven med satsinger på meningsinnhold. Ofte og oftere skal også de unge inkluderes i debatten.

NRK er blant aktørene som prøver å vise at de er på ballen, demonstrert ved satsningen «P3 Meninger».

P3 skulle «få i gang dialoger og ulike debatter». «Jeg mener pressen har et ansvar for å bidra i en konstruktiv samfunnsdebatt», sa Margrethe Miljeteig, daværende fungerende redaksjonssjef i NRK P3, til Journalisten, samtidig som hun uttrykte frykt for at neste generasjon ikke skulle tørre å heve stemmen.

P3 satte seg en rekke noble mål og fikk spikret fast at de hadde forståelse for konteksten de opererte i. Forventningene økte.

Heldigvis hadde P3 fått med seg fem gode journalister på laget til å holde det de nå hadde lovet. «Alle har god visuell kompetanse...», sa Miljeteig i et nytt intervju. Jeg vet ikke med deg, men hvis jeg skulle ha ansatt folk til å jobbe med å «få i gang dialoger og ulike debatter», så hadde nok ikke ansettelsen av en visuell journalist vært det første som falt meg inn.

Etter påfølgende scrolling har jeg blitt bedre kjent med P3 Meninger, på godt, men egentlig mest vondt.

Ser ikke innleggsforfatterne lenger enn sin egen nese er ikke det at de ytrer seg et poeng i seg selv

Jeg mistet fort troen på løftet om gode dialoger. Overskrifter som «Er han uhygienisk? Rødt flagg!», «Dere som drikker: skjerp dere på byen!» og «Hvorfor må jeg få ekle kommentarer hvis jeg er hestejente» akkompagneres av blendende profilbilder à la retusjerte illustrasjonsbilder.

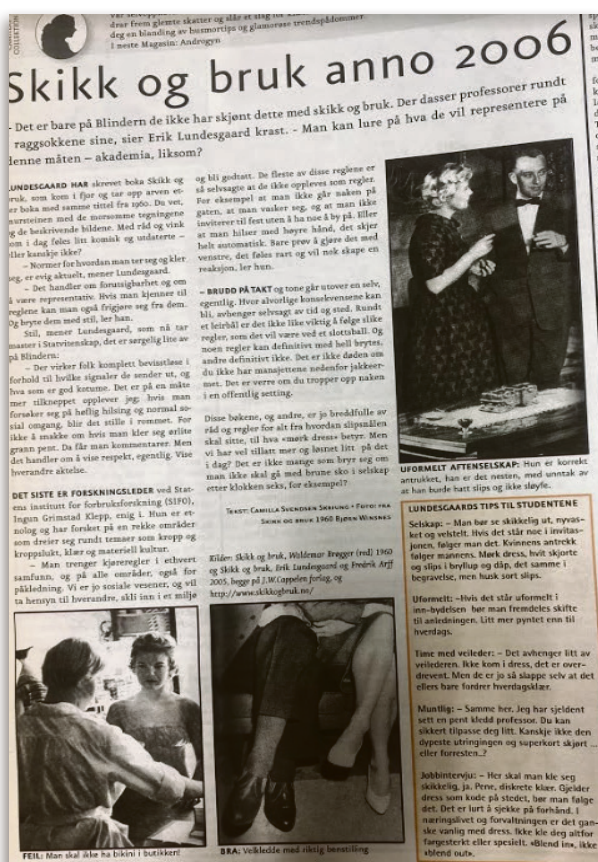
Jeg spør meg selv om P3 tenker dette er noe som skal få meg til å sette meg ned og skrive et motsvar, og lurar på om de edle motivene om å redde engasjert

debatt hos unge ble lagt i skuffen?

Når ble datingråd et tema for debatt? Det får vel de fleste diskutert nok i vennegjengen? Er vi ikke alle enige om at fulle folk er slitsomme? Jeg synes jeg hører det hver eneste søndag. Og er det ikke flere enn bare hestejenter som får ekle kommentarer?

Hvis P3 tenker at det engasjerer skulle jeg gjerne sett et kommentarfelt. Med forbehold om at det

Arkivaren

Ikke skill deg ut!

«Det er bare på Blindern de ikke har skjont dette med skikk og bruk», mente studenten Erik Lundesgaard i 2006. Folk virket komplett «bevisstløse i forhold til hvilke signaler de sender ut, og hva som er god kotume». Frykt likevel ikke – Lundesgaards tips til studentene er totusentallet sin perfekte håndbok for å unngå akkurat dette. Et lite utvalg? Kle deg ordentlig i selskap og husk sort slips! Men, kom for all del ikke i den samme dressen til time med veileder. «det er overdrevent». Troppe opp naken i offentlig setting eller ha på bikini i butikken? Det frarådes på det sterkeste. Lærdom? «Blend in», ikke «blend out».

Universitas, september 2006

Driker du som Churchill drakk?

I 1968 kunne de konstatere at det såkalte «Black out» etter et høyt alkoholinntak var et «lumsk» symptom. Tyr du til reparasjonspilsen dagen derpå litt for tidlig? «Det mest karakteristiske trekk som indikerer alkoholskade er at man begynner å drikke om morgenen.» For alle er kanskje ikke som Churchill, som kunne ty til store mengder alkohol uten at det hadde noen særlig fysiologisk negativ virkning. Jeg gir deg tommelfingerregelen fra 1968! «Det glasset man synes man trenger, det skal man la være, mens det glasset man gjerne kan unnvære, det kan man godt ta.»

Universitas, 05.06.1968

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

måtte ha blitt heftig moderert. Men var det ikke dialog P3 så gjerne ville skape? I tillegg bygger svært få innlegg videre på hverandre. Det var visst ikke bare jeg som ikke ble engasjert av å lese det jeg ble servert.

P3 Meninger er tilsynelatende bygget fullt og helt på de unges premisser. De skal ikke være noe dårligere enn Instagram og TikTok. Hjernene skal overstimuleres av fargesprakende bilder og videoer av pene mennesker foran studiolys. Har jeg faktisk lyst til å svare Helena (20) som mener denne generasjonen er dobbeltmoralisk, må jeg trolig stille til en proff fotoshoot. Den trenger ikke ha noe med meningen å gjøre – Helena stilte opp i en skog.

Resultatet er en side preget av tabloiditet, profilbygging og selveksponering. For øvrig ikke noe jeg ikke er vant med å se, men at det var statskanalen som skulle legge seg hardest på den linja var uforventet. Hvis det er noen som skulle ha oppnådd den typen målsettinger NRK satte seg, så er det nettopp dem. I stedet lagde de noe Schibsted helt fint kunne ha klart selv.

P3 påstår at satsningen har vært en suksess. De når ut til de unge og alle jubler.

NRK kan nå ut til så mange de vil. Er ikke de argumenterende tekstene veloverveid eller invitasjoner til dialog, har det lite å si hvor mange som har lest dem. Det holder ikke å nå ut, hvis innleggene skrives for å tilfredsstille enkeltperso-

ners behov for å klage over bestemte opplevelser de gjør seg. Da har vi kommet like langt.

Ser ikke innleggsforfatterne lenger enn sin egen nese er ikke det at de ytrer seg et poeng i seg selv. Verdien av å nå ut skal ikke veie tyngre enn verdien av en konstruktiv debatt – det overordnede målet NRK først satte seg.

P3 tapte kampen om å redde den konstruktive samfunnsdebatten blant unge like etter de etablerte at de kjempet den. Potensial ble kastet bort. Resultatet er svekket tillit til NRK, og et sluknet håp om fremtidige konstruktive debatter.

debatt@universitas.no

Historiske skråblikk av
Åsne «Arvåken» Hansteen

Alkoholisme — en orientering...

LYST PÅ EN HALVLITER? KANSJKE LEGGE AV EN OM KVELDEN — DEN TRENGS OM MORGENEN ... ALKOHOLFORBRUKET ØKER, SIER DU ... STUDENTER OG ALKOHOLISME — VI VET LITE OM DET. STATENS INSTITUTT FOR ALKOHOLFORSKNING PLANLEGGER EN UNDERSØKELSE. VI VET DOVREHALLEN ER NORGES ØL-KULTURSENTRUM. VI VET VI I LØPET AV ÅRET HELLER I OSS MENGDER AV HALVLITERE. NÅR TID ER DET FAREN FOR ALKOHOLISME BLIR OVERHENGENDE? VI HAR VERT PÅ INSTITUTTET OG SPURT OG VI HAR DRUKKET LITE I DET SISTE ...

— Det mest karakteristiske ved alkoholisme er at det går så langsomt at en som regel ikke er klar over det før det er for sent. Det mest karakteristiske trekk som indikerer alkoholskade er at man begynner å drikke om morgenen, forteller direktør Sverre-Brun Gulbrandsen ved Statens Institutt for Alkohol-forskning til Universitas. Den normale reaksjonen etter en «fest» er at man ikke orker tanken på alkohol. Ved å «reparere» om morgenen forsikyer man bare de normale reaksjonene fremover i tiden, noe som kan resultere i vedvarende drikking.

Virkningene av et stort alkoholforbruk varierer fra individ til individ. Mens f. eks. Churchill kunne konsumere store mengder uten at det tilsynelatende hadde noen særlig virkning, kan en annen i løpet av få måneder utvikle seg til alkoholiker. Den såkalte «Black out» er også et lunskt symptom. Man er ikke helt sikker siden det er så mange som har det, men det at man ikke husker noe av det man har foretatt seg under rusen tyder i hvertfall på en meget sterk forgiftning. Disse sterke engangsrusene ser også ut til å være like skadelige som det jevne forbruk. Et forbruk slik man har det i Frankrike er mest skadelig for leveren.

Det er også feil å tro at bare man får sovet noen timer så kan rusen gå over. Kroppen forbrenner ikke mer alkohol når man sover enn i våken tilstand. Likeledes bestemmes ikke forbrenningen av gymnastikk, men av leveren alene. Hvor mye alkohol et individ kan forbrenne i timen varierer betydelig, men vi regner at et normalt menneske forbrenner 0,15 promille, det vil altså si at har man kvelden før hatt en alkoholkonentrasjon på 1,5 promille trenger man ti timer før

alkoholen er ute av kroppen, har man hatt 3 promille trenger man 20 timer osv. Som regel tar det mellom 10 og 15 år med stort alkoholforbruk før man kan si bestemt at en eller annen er alkoholiker, men de legene som arbeider med dette har påvist alkoholskader hos ungdom i 10–18 års alderen, selv om dette er sjelden. Nå er det imidlertid vanskelig å skille mellom psykiske skader og alkoholbruk som symptom, og ren alkoholisme, men tidlige psykiske skader som disponerer for et stort alkoholforbruk, vil igjen føre til visse fysiologiske disposisjoner som skader den unge.

Det tydeligste symptom på alkoholisme er at alkoholforbruket øker. Nå er det jo normalt at man bruker mer alkohol etterhvert som man blir eldre, og man finner ut at man har råd og tid, men når forbruket blir så stort at det resulterer i skuff på jobben, og man videre bruker alkohol for å dempe andre vanskeligheter, er det fare på ferde. Driker man for gleden skyld skulle det i å for seg ikke være noe galt, men hvis man drikker så ofte at rusen blir en normal tilstand slik at man mister gleden, vil det ofte ha en lite positiv effekt. En god regel tror jeg der er den såkalte «tom-mellingerregel», at det glasset man synes man trenger, det skal man la være, mens det glasset man gjerne kan unngå, det kan man godt ta.

Vi har her ved instituttet ikke foretatt noen undersøkelse om alkoholforbruket blant studenter, men jeg vil nok tro at det ligger noe høyere enn normalt, selv om det også her er store individuelle forskjeller. Blant studentene er det vel stort sett aldriking som er mest utbredt, og i ølet får man tross alt tilført næringsstoffer i motsetning til brennevin som blokerer næringsstoffene ved at energien går med for å forbrenne alkoholen.

Øyeblikket

av Matilde Sunde Solsvik

Kamerasky: Fugler er veldig vanskelig å få til å posere foran kamera, så drastiske tiltak må til.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@universitas.no

UTTEGNERE:

Ingeborg Aure
Mina Wikeby
Sivert Bjelland Sevattal
Mina Ræge

DESKJOURNALIST:

Åsne Hansteen

VIKARIERENDE
KORREKTURSJEF:

Harald Nordbø

Universitas støttes av Velferdstinget,
som står uten redaksjonelt ansvar.

nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 81 334

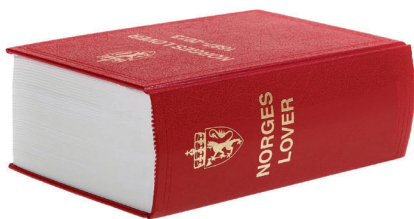
NYHET

Norsk student døde i Seoul

Norske Stine Roalkvam Evensen (20) var én blant de 154 personene som døde under Halloween-feiringen i Seoul, Sør-Korea, denne helgen. Evensen studerte språk ved Yonsei University, og skulle etter planen returnere til Norge om kort tid. Ulykken skjedde i utelivsdistriktet Itaewon, hvor anslagsvis 100.000 mennesker hadde samlet seg for å feire. De store folkemengdene førte til trengsel og panikk blant de oppmøtte, og forårsaket flere klemnings-skader og dødsfall. Totalt mistet 26 utlendinger fra 15 land livet i tragedien, melder Reuters. Den norske sjømannskirken har sendt en av sine prester til Seoul for å bistå norske etterlatte studenter etter ulykken. AS

Forhindres fra å disputere

Camilla Wright, doktorgradsstipendiat ved Universitetet i Bergen, befinner seg midt i et akademisk drama, etter at Det humanistiske fakultet satte disputasen hennes på vent forrige uke. To måneder etter at avhandlingen hennes om den etiopiske ortodokse kirken ble enstemmig godkjent av en sakkyndig komité, har nemlig fakultetet bestemt at den må vurderes på nytt. Det melder nettstedet Khrono. Situasjonen er ikke bare uheldig for Wright, men også av prinsipiell betydning: – Dette må òg være et inngrep i den faglige autonomien en komité og et fagfelt skal ha, sier Forskerforbundet om saken. Den nye fagkomiteen er enn så lenge ikke blitt utpekt, og det er uklart når og om den planlagte disputasen vil kunne finne sted. AS

Jusstudenter = eliten

En undersøkelse gjort av forskere ved Universitetet i Bergen viser en tydelig sammenheng mellom foreldres sosioøkonomiske bakgrunn og studenters utdanningsvalg, melder Studvest. Studentavisen har i den forbindelse gjennomført sitt eget lille forskningsprosjekt, og oppsøkt masterstudenter ved Det juridiske fakultet på UiB, et av elitestudiene forskerne referer til i sin undersøkelse, for å verifisere resultatene. – Du behøver ikke være en bestemt type for å komme inn her, men jeg har for eksempel aldri sett noen med lilla hår på fakultetet, forklarer jusstudenten Vilde Prestnes Fiskerstrand til studentavisen, før hun, på Elle Woodsk-vis, legger til: – Men hårfargen har jo ikke noe å si for hvor god advokat en kan bli. AS

Vil ha begrunnelse

Viktig med forklaring: Nora Akseline Hesbøl vil alltid ha begrunnelse slik at hun vet hvorfor hun får eksamenskarakteren.

Studenter ønsker skriftlig vurdering sammen med eksamenskarakteren. Et spørsmål om ressurser, svarer UiO.

Eksamenssensur

tekst Vanja Krøvel
foto Tobias Schildmann Mandt

– Når du kun får karakter, legger du all verdi i den. Verdien skal egentlig ligge i hvorfor du har gjort det bra, eller hvorfor du har gjort det dårlig, sier student Nora Akseline Snare Hesbøl (22).

Ifølge en fersk undersøkelse mener 71 prosent av studenter at det burde gis en obligatorisk skriftlig vurdering fra læringsstedene sammen med eksamenskarakteren (se faktaboks).

– Om du er i den situasjonen hvor du tenker «herregud, hvorfor har jeg fått denne karakteren», vil du jo ha kommentar med én gang, sier Hesbøl.

Studenten har ifølge universitets- og høyskoleloven (UH-loven) rett til en begrunnelse for karakteren. Den begrunnelsen må du imidlertid etterspørre selv med dagens ordning: enten ved å registrere et ønske i Studentweb ved skriftlig eksamen, eller etterspørre sensor ved muntlig og praktisk eksamen.

Det vil flertallet av studenter ha slutt på. Statsvitenskapstudent Hesbøl mener eksamenskarakteren alene gir et galt bilde av semesteret, og at man dermed ikke forstår hva man har gjort rett eller galt når det kun kokes ned til karakteren. Som regel har man et forbedringspotensiale, sier hun.

Leder i Norsk Studentorganisasjon (NSO) Maika Marie Godal Dam mener tallene fra undersøkelsen gir et tydelig

signal til norske utdanningsinstitusjoner.

– Vi ønsker at man skal få skriftlig begrunnelse sammen med karakteren. Det er viktig at studentene opplever den karakteren de får som rettferdig, sier Dam.

Hun viser til at eksamen er det desidert viktigste som skjer for studenten i et semester.

– Det handler om å vende seg til eksamensformen, og det er en enorm læring. De studentene som ikke får begrunnelse på eksamen første semester er ikke like godt rustet til å gjøre det bedre på eksamener i andre, tredje og fjerde semester, sier Dam.

Begrunnelser til besvær

Hesbøl ber alltid om begrunnelse: selv om hun får en A, kun for å vite hvorfor hun fikk den nettopp den karakteren.

Automatisk, individuell, tilbakemelding på eksamen har lenge vært et krav fra NSO og Studentparlamentet. I så måte fra studentene. 67 prosent av studentene ønsket obligatorisk skriftlig vurdering da de ble spurt samme spørsmål i 2016. Seks år senere er det fremdeles studenten som må etterspørre hvorfor de fikk karakteren de fikk.

– Vi jobber aktivt med UiO for å sikre studentene gode

Det er viktig for studentene å få tilbakemelding. Når studentene ønsker det, bør det prioriteres

se på karakter

Obligatorisk vurdering

- + Synes du det bør bli obligatorisk for lærestedene å gi en skriftlig vurdering sammen med eksamenskarakteren?
- + Ja: 70 prosent.
- + Nei: 16 prosent.
- + Vet ikke: 12 prosent.
- + 1002 studenter svarte på undersøkelsen.
- + Utført mellom mellom 26. september og 12. oktober.
- + Undersøkelsen er gjennomført av Sentio på vegne av NSO og Universitas.

Kilde: Sentio, NSO

Pengene må bli tatt fra et sted, og da blir det ofte undervisning

Bjørn Stensaker, viserektor for utdanning ved UiO

tilbakemeldinger og undervisning som aktiviserer studentene.

Det sier leder for Studentparlamentet ved Universitas i Oslo (UiO) Oline Marie Sæther. De har presset på et vedtak om obligatorisk begrunnelse i flere år. Hun oppfordrer alle studenter til å gjøre det samme som Hesbøl og håper det kan legge press på UiO i den grad at det kan lede til en automatisk ordning.

– I dag er det ikke så mange studenter som ber om begrunnelse, og da er det lettere for UiO å spare tid på å ikke gi det automatisk, sier Sæther på telefon til Universitas.

– Ressurskrevende

Samtidig tar begrunnelse mye ressurser. Det sier viserektor for utdanning ved UiO Bjørn Stensaker. Om man skal legge ned mer ressurser i eksamen, vil det koste på undervisningen, ifølge ham. Når flere studenter ber om begrunnelse eller klager på eksamenskarakteren, vil dette ta ressurser som kunne gått til læring, fortsetter Stensaker.

– Pengene må bli tatt fra et sted, og da blir det ofte undervisning.

Han understreker at tilbakemeldinger til studenter er viktig fra UiOs side. De velger imidlertid å fokusere på dette underveis i semesteret, heller enn på eksamen:

– Det beste er at tilbakemeldinger kommer før eksamen, altså i læringsprosessen. Å få tilbakemelding på eksamen er strengt tatt litt sent. Derfor har vi lagt ned mer ressurser på å gi tilbakemelding i forkant av eksamen, sier Stensaker.

De oppfordrer derfor studentene til å jobbe un-

derveis, for eksempel at studentene vurderer hverandre. Det er en arbeidsform han tror studentene lærer enda mer av, sier Stensaker.

Parlamentsleder Sæther mener derimot at dette er en prioriteringssak.

– Det er viktig for studentene å få tilbakemelding. Når studentene ønsker det, bør det prioriteres, sier hun.

Sæther mener eksamen bør være en lærings-situasjon, og at man derfor skal få tilbakemelding på prestasjonen man har gjort.

– Om ikke blir eksamen bare en vurdering. Eksamen burde være læringsfremmende, sier Sæther.

Ny lov, nytt håp?

NSO arbeider nå med å få automatisk skriftlig vurdering inn i den nye loven for universitetene og høyskolene (UH-loven), som nå er under høring.

– Vi kjemper en stille kamp. Det er ikke en sak man tar til gatene for. Vi jobber med at det, sammen med andre ting, skal komme inn i loven, forteller leder Maika Godal Dam.

Den nye loven vil definere de store linjene for universiteter og høyskoler, og vil gjelde alle institusjoner. Dam mener UH-loven er det sterkeste verktøyet NSO har for å sikre studentenes rettigheter. Loven behandles av stortinget våren 2023.

universitas@universitas.no

Vil gi studentene 2000 ekstra

SV går inn i budsjettforhandlinger med tydelige signaler og en smørbrøddliste av krav.

Strømstøtte

tekst Saga Eline Jonsson Hoff og Vanja Krøvel

– Det handler om at studentene har hengt etter på inntektsutviklingen i 20 år cirka. Det blir ekstra akutt med den priskrisen vi har nå. Derfor må strudiestøtta økes.

Det sier Freddy André Øvstegård, stortingsrepresentant for SV og medlem av utdannings- og forskningskomiteén.

På bordet legger nå SV 2000 kroner ekstra i måneden til studentene. Det kommer frem av deres alternative statsbudsjett. Hele budsjettet legges frem fredag. I statsbudsjettet til, Ap/Sp-regjeringen ble det ikke foreslått å øke studiestøtta, til studentbevegelsens skuffelse.

Nå gleder de seg imidlertid over SV sitt forslag.

Samler gode krefter

Politikken SV legger frem i sitt alternative statsbudsjett er hva de planlegger å ta med i budsjettforhandlinger med regjeringa bestående av Ap og Sp, sier Øvstegård. Nå ønsker de altså 2000 kroner ekstra i lån og stipend i måneden til studentene. I dag får studenten 8.788 kroner i åtte måneder, og 23.434 i to måneder. Totalt får en heltidsstudent 128.887 kroner årlig i lån og stipend av Lånekassen.

Norsk Studentorganisasjon (NSO) har lenge ønsket å knytte studiestøtta til 1,5 G, altså grunnbeløpet (G) i folketrygda. Den justeres automatisk etter prisveksten i samfunnet. Med 1,5 G ville studenten fått 167.215 kroner i året. SV sitt ønske om 2000 kroner ekstra tilsvarer 1,4G.

– 1,4 G er første ledd i opptrappingen. Vi har et mål om 2 G og ønsker dermed mer enn NSO. Man må jo øke år for år – man får ikke gjort hele den økningen på ett budsjett, sier Øvstegård på telefon til Universitas.

– «Vi er klare for å slåss», sa du til Universitas før forslaget til statsbudsjett ble lagt frem. Nå legger dere 2000 på bordet. Vil dere vinne frem i forhandlingene om statsbudsjettet med regjeringen?

– Det er motstand fra Ap og Sp mot å øke studiestøtta. Derfor trener vi alle gode krefter med.

– Hvor henter dere dem?

– Fra studentbevegelsen og alle de som er avhengig av framtidens kompetente arbeidstakere. Tida er inne for å kreve en studiestøtte som faktisk lar studenten bruke tida på studier. Og som ivaretar lik rett til høyere utdanning.

Der mener han nemlig Ap skuffer for tida.

– Lik rett til utdanning er en grunnstein i vår samfunnsmodell som handler om likhet og å redusere forskjeller. Det at Ap lar Ola Borten Moe (forsknings- og høyere utdanningsminister, journ. anm) avlyse en grunnpillars i det sosialdemokratiske prosjektet, synes jeg er merkelig.

– Jeg skulle ønske at Ap hadde tatt denne kampen for verdier jeg trodde

de stod for.

På kommentar til Øvstegårds utspill om Ap, skriver stortingsrepresentant og medlem av utdannings- og forskningskomiteén Lise Selnes følgende:

«Det norske sosialdemokratiet bygger på lik rett til utdanning, det har Øvstegård helt rett i. Arbeidet for å gjennomgå studiefinansieringen varsles i Hurdalsplattformen. Vi avlyser ikke dette prosjektet og det gjør heller ikke regjeringa.»

Smørbrøddliste

Likevel er statsbudsjettet forventet stramt, grunnet trangere tider. På spørsmål om SV kommer til å prioritere studentene blant flere krav, svarer Øvstegård at deres alternative budsjett er grunnlaget for forhandlinger fra SVs side.

– Dette er jo et signal om hva vil vil kjempe for.

– Signal høres litt diffust ut?

– Jeg synes signal er et tydelig ord, jeg.

– Kravene deres er jo en smørbrøddliste, hvor alt trolig ikke får plass?

– SV gjør ikke forhandlingene i mediene. Derfor sier vi ikke mer på spørsmål om studiestøtte eller andre saker i det alternative budsjettet. Dette er et signal.

Øvstegård var selv student i statsvitenskap og idéhistorie på Blindern. I likhet med dagens studenter, hadde han jobb ved siden av studiene: som kundeveileder i NSB, i dag kalt Vy, og ved meningsmålingsinstituttet Ipsos, hvor han gjorde telefonintervjuer.

– Skulle du ønske du slapp å jobbe?

– Jeg skulle ønske jeg hadde mer tid til å fokusere på studier, ta vare på meg selv og venner og hobbyer. Det har bare blitt verre siden jeg var student, prisene har økt og det har ikke støtta.

– Vi heier

– Det er godt å se at det endelig er et parti som virkelig viser vilje til å leve opp til sine valgløfter overfor studentene.

Det sier NSO-leder Maika Marie Godal Dam om SVs forslag i sitt alternative statsbudsjett. Hun beskriver forslaget som et løft for studentene.

– SV gikk til valg på å øke studiestøtten. Det gjorde en del andre partier også, men vi har sett fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet at det er noe de ikke har valgt å prioritere i årets statsbudsjett.

Da er hun godt fornøyd med å se at SV prioriterer og «lever opp til sine valgløfter overfor studentene».

– Vi heier, og krysser fingrene for at SV får gjennomslag i forhandlingene med regjeringen. Jeg tror alle studenter i hele Norge vil merke det på lommeboka dersom man får gjennom det SV nå foreslår, avslutter Godal Dam.

universitas@universitas.no

SIO VURDERER Å LEGGE NED FLERE VASKERIER PÅ SOGN STUDENTBY:

– Må forskyve hele dagen

Viktig vaskeri: Barnefamilien på tre setter pris på den korte avstanden til vaskemaskinene. Dersom SiO fjerner dem blir distansen betydelig lengre.

Vaskeritrøbbel

tekst Anders Ihle Tovan
foto Tobias Schildmann Mandt

Åtte av vaskemaskinene på Sogn Studentby stenges kanskje ned. – Det virker som om avgjørelsen er basert på et økonomisk regnestykke, uten å tenke så mye på menneskene det går ut over, sier Henrik Baumann (26).

– Klesvask er en helt hverdagslig, banal ting. Likevel er det avgjørende for å få hverdagen til å gå rundt. Det handler om velferd.

Det sier arkitektstudent og småbarnsfar Sebastian Jørung Øvrebø (26). Sammen med samboeren Johanna Scheie Orellana (27) og en sønn på tre år, bor de i en familieeiendom på Sogn Studentby.

Studentbyen er eid av Studentsamskipnaden SiO og tilbyr blant annet 38 familieeiendommer til studenter med barn. Fire av disse har egne vaskerom i kjelleren av bygget, som blir hyppig

brukt av småbarnsforeldrene

Nå vurderer SiO imidlertid å stenge ned vaskeriene.

1,5 kilometer lengre vaskevei

17. oktober mottok beboerne i fire av byggene, nummer 13, 14, 17 og 19, i Rolf E. Stensers allé en e-post fra SiO. Der sto det at de små vaskeriene i familieboligene skulle stenges 1. november. Det er snakk om åtte maskiner fordelt på 32 familier, og to maskiner per bygg. Universitas har sett e-postutvekslingen. Som et alternativ tilbyr SiO to sentrale vaskerier rundt

250 meter unna. Det får Øvrebø til å reagere.

– Man tenker kanskje at 250 meter høres lite ut, men vasking, tørking og henting av klær resulterer i en distanse på 1,5 kilometer. Når man ikke kan la et lite barn være alene i leiligheten, blir det en betydelig avstand, sier han.

Øvrebø sier at han sendte en e-post umiddelbart for å finne ut hva som ville skje med vaskeriene, uten å få respons. Han ringte og hørte om det var en permanent løsning, noe den aktuelle kundebehandleren iføl-

for en forbanna klesvask

Vi måtte slippe alt vi hadde i hendene og mobilisere

Sebastian Jørgung Øvrebø, arkitektstudent og småbarnsfar

ge Øvrebø ikke kunne svare på. Mangelen på svar fra SiO gjorde at paret bestemte seg for å kontakte Velferdstinget, hvor de raskt ble møtt med svar. Etter en ukes tid kom det en e-post fra SiO.

Avgjørelsen var tatt. Vaskeriene skulle stenges permanent, grunnet maskinenes dårlige stand og kapasiteten i de to sentraliserte vaskhallene. SiO foreslo at paret kunne søke om flytting til boligene på Sofienberg eller Kringsjø hvis de ønsket interne vaskemaskiner.

– Det beviser den manglende

forståelsen for familiens situasjon. Å flytte er ikke bare å pakke sekken. Vi må søke ny barnehageplass og tilvenne barnet i et nytt sosialt miljø. Det er et absurd forslag, sier Øvrebø.

Hektisk hverdag

Han sitter sammen med samboer Johanna Scheie Orellana (27) når Universitas møter dem i boligen på Sogn. Hun studerer musikkpe-

120 personer, og flere av disse bor på Sogn studentby. Studentene er tydelige på at det ble gjort i solidaritet med resten av beboerne, spesielt de enslige.

Etter tilbakemeldinger fra beboerne har SiO bestemt seg for å utsette stengingen av vaskeriene på ubestemt tid, og ønsker å ta en ny vurdering. Studentsamskipnaden skriver i e-posten at de vil komme tilbake med mer infor-

Det har sin sjarm å leve som på 60-tallet, men ikke uten vaskemaskin

Johanna Scheie Orellana, musikkpedagogikkstudent og småbarnsmor

dagogikk ved Norges musikkhøgskole. Sammen har de en gutt på tre år. Med seg har de Henrik Baumann (26), som studerer klinisk ernæring ved Universitetet i Oslo. Han bor også i Rolf E. Stenersens allé med samboeren og en gutt på to år – et steinkast unna boligen til Scheie Orellana og Øvrebø.

I den lille leiligheten til paret ligger det leker på gulvet, og dagens oppvask står på kjøkkenbenken. Studenthverdagen med småbarn preges av et stramt tidsbudsjett når man må forholde seg til både skole, jobb og unger. En eventuell fjerning av vaskemaskiner, i en allerede presset studenttilværelse med lesing av pensum og henting i barnehagen, ville ifølge dem blitt dråpen som får begeret til å renne over.

– Det er dyrt å leve for tiden, og det blir ikke akkurat lettere for studenter når det blir tøffere i samfunnet. Vasking er et minimalt tilbud til en allerede presset samfunnsgruppe, sier Scheie Orellana.

Sviktende kommunikasjon

Trioen reagerer ikke bare på forslaget om å stenge ned vaskeriene. De skulle også sett at SiO kommuniserte bedre med beboerne, og etterlyser mer forutsigbarhet og bedre begrunnelser for avgjørelsen.

– Vi mottok en e-post fra SiOs kundeservice rundt 17. oktober, og man har ikke mulighet til å respondere direkte til den ansvarlige kundebehandleren. Vi fikk plutselig beskjed om at de små vaskeriene i boligene skulle stenge om to uker, fortsetter Øvrebø.

– Man skriver noe til SiO og får svar på halvparten av spørsmålene man stiller, skyter Baumann inn.

De bestemte seg for å henge opp plakater med QR-koder til en underskriftskampanjen på dørene til familieboligene. Kampanjen har foreløpig blitt signert av

masjon på et senere tidspunkt. Studentene synes det er krevende å ikke vite hva som kommer til å skje i fremtiden, men er glade for at de valgte å protestere.

– Vi måtte slippe alt vi hadde i hendene og mobilisere. Alternativet ville vært at vi ikke ropte så høyt vi kunne. Da hadde vaskeriene blitt stengt i løpet av kort tid, forteller Øvrebø.

Må balansere unge og klesvask

Bleieslutt, gulp, sand og jord er ikke ukjente begreper for foreldrene, og tre klesvasker i uka er helt normalt. Baumann forteller at ødelagte maskiner i bygget han bor i har gitt en forsmak på hva som kan møte barnefamiliene i området om vaskeriene skulle bli stengt.

– Snø og is kommer til å by på problemer. Det er heller ikke spesielt lett å slå på klesvask med den ene hånden samtidig som man har guttungen i den andre. Det virker som om avgjørelsen er basert på et økonomisk regnestykke, uten å tenke så mye på menneskene det går ut over, sier han.

Flere av boligene benyttes av enslige foreldre, og mange er avhengige av kveldsjobb for å få ting til å gå rundt.

– Alt går jo, og når man er forelder får man det til fordi man må, sier Scheie Orellana.

Likevel fortviler hun over kvelder hvor hun er alene med barnet, og ikke kan ta klesvasken.

– Da må man forskyve hele dagen for å få til en forbanna klesvask. Det er stress å løpe opp og ned når man kommer hjem med skitne klær. Man må gå hele veien dit, før eller etter middag en gang, med en sliten treåring. Det er helt uaktuelt for meg.

– Det har sin sjarm å leve som på 60-tallet, men ikke uten vaskemaskin, sier hun lurt.

SiO vil ta en ny vurdering

Gunn Kirsti Løkka er boligdirektør i SiO. Hun sier at Sogn Studentby har to store fellesvaskerier bestående av maskiner med bedre kvalitet, som gir mindre risiko for lekkasjer og skader. Det er disse vaskeriene hun nå foreslår at beboerne i familieboligene kan benytte.

Hun har likevel forståelse for at det kan være krevende for studenter med små barn å måtte gå til andre bygg. Løkka ønsker ikke å svare på hva som blir den endelige avgjørelsen.

– Vi kommer til å se på saken på nytt, sier hun på telefon til Universitas.

På spørsmål om hvorfor det er problematisk å eventuelt erstatte de gamle maskinene i vaskeriene, sier hun at det handler om driften av vaskeriene i familieboligene. Hun begrunner det med at maskinene krever service, og at det å ha et vaskeri er en kostnad i seg selv.

– Så det er et spørsmål om økonomi?

– Økonomi er en del av totalvurderingen, sier Løkka.

Boligdirektøren ønsker ikke å kommentere hva som er det sentrale i totalvurderingen, men forteller at tilbakemeldingene fra beboerne har gjort at de foreløpig velger å la vaskeriene være åpne. Hun vil heller ikke uttale seg om at en SiO-representant foreslo at paret kunne flytte til Kringsjø eller Sofienberg, men synes det er dumt at studentene er kritiske til kommunikasjonen med SiO.

– Det er beklagelig hvis de opplever kommunikasjonen som dårlig. Vi tar gjerne innspill på hvordan vi kan forbedre dialogen, og ønsker at de skal trives hos oss. Derfor gjør vi en ny vurdering nå, fortsetter hun.

– Har du en beskjed til familiene på Sogn?

– Ja, det må jeg jo ha. La meg tenke. Som sagt ønsker vi at de skal trives hos oss, og de må gjerne henvende seg til meg hvis de har innspill. Jeg skjønner at det er vanskelig å være alene med barn og måtte gå til andre bygg, avslutter hun.

universitas@universitas.no

– Jeg brukte 1235 kroner på pixelklær

Hundrevis av jenter punger ut for å gjenopprette nettspillet Gosupermodel.

Onlinespill

tekst Alida de Lange D'Agostino
foto Hanne Jones Solfeld

Mah-Noor Baig (20) lever på studentbudsjett, men brukte nylig en stor del av månedsstipendet sitt på å gjenopprette et modellspill rettet mot jenter.

– Det svir veldig i lommeboken, men er verdt hver eneste krone, sier Baig.

Hun studerer Kultur og kommunikasjon ved Universitetet i Oslo, og er en av over 800 jenter som har brukt penger for å gjenopprette Gosupermodel – et onlinesamfunn for jenter som ble opprettet i 2006. Der kunne man blant annet kjøpe og designe klær til avataren sin, spille spill, lage magasiner, og snakke med andre unge jenter.

I 2016 ble siden lagt ned av økonomiske årsaker – til stor fortvilelse for mange.

– Jeg satt og gråt i mattetimen den dagen spillet ble lagt ned i 2016. Den siden hadde en oppdragende effekt på meg.

Da skaperne bak nettspillet annonserte at de ville få siden opp igjen, trodde flere at det var en spøk. Likevel nølte ikke Baig med å kjøpe fordelspakker og donere penger. Disse pakkene inkluderer blant annet klær, hår og valuta til brukernes avatar eller modell. Donasjonsmålet på 359.733 kroner ble nådd på under 12 timer.

– Jeg tenkte «fakk it, dette har jeg hatt lyst skal skje i seks år». Så jeg måtte bare finne frem bankkortet mitt med en gang.

Mens intervjuet pågår, stiger antallet donasjoner. Baig kjenner flere studenter som har brukt penger på fordelspakker. Hun opplever at engasjementet har vært stort, og at betalingsviljen er stor, selv om

ge i målgruppen og tidligere brukere nå er studenter.

Dominert av gutter

Baig understreker at det ikke bare er pixelklær hun har brukt penger på. Hun mimrer tilbake til sene kvelder foran skjermen sammen med venner hun møtte online. Mange av dem har hun fortsatt kontakt med.

– En av dem jeg ble kjent med er fra Tromsø. Jeg møtte henne fysisk i Oslo etter mange år med vennskap. Det var helt elektrisk.

Hun opplever at mange online-

Jeg satt og gråt i mattetimen den dagen spillet ble lagt ned i 2016

Mah-Noor Baig, student (20)

samfunn og -spill er for barn, eller dominert av gutter. Som flere andre har hun savnet et sted for litt eldre jenter.

– Det er tydelig at Gosupermodel fyller et eller annet sosialt behov. Jeg savner et sted hvor jeg kan få kreativt utløp og bli kjent med nye folk.

På spørsmål om hun tror hun kan bli skuffet når siden åpner, svarer hun at det kan hende. Hun tror nostalgi er en avgjørende grunn til at engasjementet er så stort for å få spillet tilbake.

– Men jeg har savnet spillet så mye at jeg føler pengene går til noe godt uansett om det jeg har betalt for lever opp til forventningene eller ikke.

Blåst av banen

Skaperne av Gosupermodel la ned siden uten intensjon om å åpne den igjen. Men etter mange henvendelsen fra jenter over hele Nord-Europa og forespørsler fra andre om å kjøpe rettighetene, begynte den interne diskusjonen om gjenoppretelse på alvor.

– Lenge trodde vi det var umulig å gjenopprette siden, men nå har vi blant annet ny teknologi som kan hjelpe oss, sier Rikke

Pixler og pynt: Mah-Noor Baig savner å bli kjent med nye folk på nett. Nå har bidrar hun til potten som skal gjenreise onlinespillet hun sårt har savnet.

Møgelvang, administrerende direktør for Momio Aps, selskapet som eier rettighetene til Gosupermodel.

Ifølge Møgelvang var det en ansatt som fant en gammel server på bakrommet. For å gjenopplive den, måtte selskapet frikjøpe ressurser. Derfor bestemte de seg for å selge fordelspakker og be om donasjoner online. Pakkene varierer i pris fra 300 til over 1000 kroner.

– Vi ble helt blåst av banen av responsen vi fikk da vi annonserte folkfinansiering.

I sin storhetstid var Gosupermodel mest populært i Nord-Europa. Møgelvang har lagt merke til at spesielt jenter fra Norge og Finland har vært engasjert i sosiale medier for å få siden tilbake.

– Selv de billigste fordelspakkene er dyre, og mange i deres målgruppe er studenter. Kunne dere hentet pengene et annet sted?

– Det er veldig imponerende at så mange vil bruke penger på dette selv om ting som strøm og mat er blitt dyrere. Vi ble enige om at folkfinansiering var riktig måte å

gjøre det på for å få en ordentlig følelse av om det var interesse for å få siden tilbake.

Frem til 26. november kan alle som har donert og kjøpt fordelspakker fortsatt angre og få pengene tilbake.

– Kommer dere til å leve opp til forventningene til alle som har brukt masse penger?

– Det håper vi.

universitas@universitas.no

Går som ei kule

Hei hvor det går: Det er ingen skyer i horisonten på studenthuset Chateau Neuf om dagen, med mindre du skulle hatt et lokale og glemte å booke. Produksjonsansvarlig Henrik Evensen klager ikke.

Chateau Neufs lokaler er nærmest fullbooket ut semesteret, og noen blir sendt på dør. – Vi skal bli bedre enn noen gang, sier produksjonsansvarlig Henrik Evensen.

Studenthus

tekst Saga Eline Jonsson Hoff
foto Tobias Schildmann Mandt

– Etter pandemien har det vært et rush. Mange ventet på å komme i gang, og da det først åpnet, kom alle samtidig.

Det sier en fornøyd styreleder Olav Rørstad ved Det Norske Studentersamfund (DNS). De holder hus på studenthuset Chateau Neuf og leier ut lokaler til eksterne og interne studentforeninger. Nå merker de at det er kamp om plassen.

Det første pandemifrie semesteret siden 2019 er nemlig nærmest fullbooket – bookingene har i det hele tatt aldri vært flere. I tidsrommet fra august til utgangen av desember er det foreløpig booket inn 260 store og små bekræftede og gjennomførte arrangementer fra eksterne studentforeninger. Det er spesielt en økning av eksterne studentforeninger som ønsker å ha aktivitet i de ulike rommene på huset.

Psykososiale effekter?

– Jeg er imponert over gjennomføringsevnen til studentene som gjør dette på frivillig basis for, sier produksjonsansvarlig hos Chateau Neuf Henrik Evensen.

Siden 1. august har han og fire andre vært fulltidsansatt på huset for å jobbe med blant annet booking. Nå gjennomgår de en profesjonalisering av kompetansen. Flere er fulltidsansatt, og flere benytter studenhuset for aktivitet. Studenthuset leier ut lokaler til studentforeningene kostnadsfritt, og dette tror han flere nå har fått med seg.

Han viser til booking av møterom, fester, julebord og mer ambisiøse arrangementer som Silent Disco og konserter. Alt arrangert av studenter.

– Jeg er imponert over gjen-

nomføringsevnen til studenter. De gjør dette på frivillig basis for å øke det psykososiale velværenivået i sine studentforeninger.

I skrivende stund er semesteret nærmest fullbooket, opplyser han.
– Det finnes ledige plasser og det er fremdeles mulig å arrangere ting, men det er mest ledig på søndager. Vi er stort sett helt fullbooket.

– Dere må sende foreninger på dør?

– Ja, nå i det siste må jeg si vi ikke har hatt kapasitet. Jeg anbef-

aler folk å være

ute i god tid, gjerne et par måneder.

– Det høres nesten ut som Studentersamfundet i Trondheim?

– Slik jeg ser det nå, er Chateau Neuf først og fremst et kulturhus. Det er kulturaktivitetene som trekker studentene. Samfundet i Trondheim er et stappfullt utested selv om det ikke skjer noe som helst der, det er ikke Chateau Neuf, sier Evensen og legger til at han er «kjempambisiøs» på Chateau Neuf sine vegne.

Vil bli bedre enn noen gang

Evensen savnet selv et tilholdssted for studenter da han studerte. Nå håper han studenthuset Chateau Neuf kan bli et mer ettertraktet tilholdssted for alle Oslos studenter.

Likevel er et nytt tilholdssted for studenter planlagt. I fjor kjøpte Studentsamskipnaden SiO St. Olavs gate 23, med plan om å åpne 2024. Ønsker Chateau Neuf en ny studentstue velkommen?

– På én side tenker jeg at alle som

legger til rette for studentaktivitet er velkommen. Samtidig synes jeg det er vanskelig å se for meg at de kan stille med samme fasiliteter og kompetanse som vi har nå om dagen, sier en fornøyd Evensen.

Han nøler med å kalle det kommende studenthuset en konkurrent.

– Det blir mer et supplement. Det er et ganske høyt gir hos oss hvor vi prøver å reise Chateau Neuf til å bli bedre enn noen gang.

Må drive kommersiell utleie

Chateau Neuf leier altså ut lokaler til interne studentforeninger som Radio Nova, eksterne studentforeninger som linjeforeninger som trenger møtelokaler, og kommersi-

Studentene gjør dette på frivillig basis for å øke det psykososiale velværenivået i sine studentforeninger

Henrik Evensen, produksjonsansvarlig ved Chateau Neuf

elle aktører. Det er kun sistnevnte som må betale for å leie lokalene.

– Vi prøver nå å holde den kommersielle aktiviteten i storsalen. Det er relativt lite av det, fordi vi stort sett får få forespørslet fra studenter om å leie storsalen, sier daglig leder i Chateau Neuf AS André Titland.

Med det mener han at studentene blir prioritert. Han ønsker å ha minst mulig kommersiell utleie som krasjer med studentenes behov.

Titland bekrefter at studenthuset går godt om dagen. Det har det imidlertid ikke alltid gjort, da de tidligere har gått i kraftige underskudd.

– Bunnlinja er nå at vi har stabilisert økonomien etter pandemien, og at vi prøver å være bevisste på at utleien påvirker studentbedriften så lite som mulig, sier Titland.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AVIS

Da Dagsavisen

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

EVENT.

DJ BOOKING NORGE AS

Hasleveien 28A
0571 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

FRISØR

HAB
HAIR AKER BRYGGE

Dyktige frisører med lidenskap for faget

- 20% studentrabatt på klipp, farge, foliestriper.
- 10% studentrabatt på Balayage, Foilayage, keratinbehandling

hairakerbrygge.no/studentrabatt
Tlf 22 83 07 24

TEATER

Er du Yngda?

KULTUR

Victoria
NASJONAL JAZZSCENE
10 ÅR I EGET HUS

Opplev verdens beste samtidsjazz på Victoria, en ombygget kino i Oslo sentrum.

Vi har rimelige sesongkort for studenter som også gir rabatt i Baren. Vår serie Uhørt! på onsdager har gratis inngang.

nasjonaljazzscene.no
Karl Johans gate 35

KINO

STUDENTKINO

Billettpris på tirsdager på Vika kino: 100,-
Koselige priser i baren!

Nf kino.no

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 950,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på
majorstuaqvinneklinikk.no

FORRENING

finans FORBUNDET

Ønsker du å jobbe innen finans eller teknologi?

Bli studentmedlem i Finansforbundet for kun 250 kr i året. Som studentmedlem får du blant annet gratis studentforsikring, tilgang til fagbøker og gode rabattavtaler.

Les mer og meld deg inn ved å skanne QR koden

TILBUDSGUIDEN

FOR

STUDENTER

OSLO

Studenter åpner for privat konkurranse

Statlig tilskudd: NSO-leder Maika Marie Godal Dam mener samskipnadene bygger best og rimeligst for studenter. Men det er mange om boligene. Nå vil studenter at flere private skal få bygge med statlig tilskudd.

Hvem skal få penger av staten for å gi studentene tak over hodet? Studentene ønsker private utbyggere velkommen, men Norsk Studentorganisasjon er uenig.

Studentbolig

tekst Celina Ekholt og Herman Siggerud
foto Tobias Schildmann Mandt

– Alt er drittdyrt nå, sier Filip Gurrik (22).

Han studerer forretningsjus og økonomi ved Handelshøyskolen BI og bor sammen med broren sin på Frogner. De betaler totalt 22.300 kroner i måneden for leiligheten.

– Det er jo stivt, men det er en fin leilighet.

BI-studenten sier at han var innom nettsidene til Studentsamskipnaden SiO for han fant Frogner-leiligheten.

– Men det var elendig standard til blodpris. Selv om leilighetene er nitrister, er prisen fortsatt stiv.

Stivere blir det. Prisene på leiemarkedet i Oslo har hittil i år steget med 6 prosent, ifølge tall fra Finn.no og Eiendom Norge.

I en fersk undersøkelse kommer det frem at av studenter mener at det bør åpnes for at private aktører kan konkurrere med studentsamskipnadene i å tilby studentbolig (se faktaboks). Gurrik er en av dem som tenker at privat konkurranse høres positivt ut.

Men hva går egentlig debatten ut på, og hvordan mener de ulike aktørene at man skal gå frem for at studenter skal få seg bolig kjøpt, trygt og billig?

Slik fungerer det

I dag kan studentsamskipnader og studentboligstiftelser søke om tilskudd av staten, og deretter lån i husbanken for å bygge studentboliger. Motsetningsvis kan ikke pri-

vate aktører, som Thon-gruppen og Bo Coliving, søke om penge støtte når de bygger studentboliger.

Regjeringen har som mål å bygge 1650 studentboliger neste år. De foreslår også å øke kostnadsrammen, altså maksbeløpet for hvor mye utbygger kan låne

Selv om leilighetene er nitrister, er prisen fortsatt stiv

Filip Gurrik, student (22)

av Husbanken per boenhet som bygges, fra 1 million til 1,45 millioner. I praksis betyr det at det kan bli mulig å bygge prosjekter som tidligere har vært for dyre. Det gis imidlertid ikke mer tilskudd til utbyggingen, og det er altså ingen garanti for at studentboligene blir billigere.

Forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe uttalte i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet at det er forbehold om at den økte rammen ikke øker leieprisene.

Styreleder i SiO Stine Johannessen er fornøyd med forslaget om en økning i kostnadsrammen. I september fortalte hun Universitas at det er en utfordring å bygge

Dagens situasjon er at det ikke er nok boliger til studentene

Johan Rasting i «Bo Coliving»

ner hun at studentsamskipnaden er «et viktig supplement til det private markedet, med kostnadsbaserte, og ikke markedsbaserte priser».

«Generelt ligger prisene våre godt under markedsleie, og det bidrar også prisdempende i markedet generelt», skriver Johannessen på e-post til Universitas.

NSO uenige med studenter

Maika Marie Godal Dam er leder i Norsk Studentorganisasjon (NSO). Deres klare utgangspunkt er at det er studentsamskipnaden som skal bygge studentboliger med det tilskuddet som kommer fra staten, ikke private.

– Vi mener også at ideelle stiftelser kan søke om å få lov til å bygge med tilskudd fra staten, dersom studentsamskipnaden ikke klarer å bygge nok.

– Det viktigste for oss er at studentene har trygge, gode og ikke minst rimelige steder å bo. Det mener vi at studentsamskipnaden best klarer å ivareta.

– Men man hører jo om mange som er misfornøyd med standarden, at det er lange køer, og at prisene for å leie er stive?

– Den samme misnøyen har man på hele leiemarkedet. Vi mener at det ikke nødvendigvis vil hjelpe å tillate andre å bygge med støtte fra staten, ettersom de trolig vil ha samme utfordringer.

Hvor går overskuddet?

Tilbake på Frogner har Gurrik vært inne på Proff.no og sett at SiO i fjor gikk 50 millioner i overskudd.

– Da tenker jeg, «hva går disse 50 millionene til?» Er det videre utbygging, er jo det vel og bra.

NSO-leder Godal Dam kan imidlertid forsikre om at overskuddet fra boligutleie vil gå tilbake til studentene. Dam peker på to ting som gjør at NSO ønsker at studentsamskipnaden i utgangspunktet skal være den eneste utbyggeren av studentboliger som mottar statsstøtte.

– For det første så har studentene en helt spesiell påvirkning på

botilbudet til studentsamskipnadene, fordi det er styrt av studentene.

Enda viktigere er det andre poenget, mener hun:

– Studentsamskipnaden har ikke lov til å ta ut profit. Det vil si at et eventuelt overskudd fra studentboligene vil gå tilbake til å finansiere enten boliger eller velferdstilbud, som gratis helsetjenester.

– Man kan sikkert kritisere pengebruken, men overskuddet går tilbake til å finansiere tilbud til studentene.

Godal Dam og NSO har jobbet mye med å belyse mangelen på studentboliger.

– Men jeg tror dessverre ikke at private tilbydere vil få en fortgang i dette.

Hun påpeker at det ikke er noe til hinder for at aktører på bolig-

Hun peker på at utenfor studentsamskipnadene så vet man ikke hva som blir bygget og hva som blir tilbudt.

– Potensielt kan man havne i en situasjon der de private aktørene vil melke mest mulig ut av tilskuddet.

For å få tilskudd fra staten må boligen nemlig oppfylle visse krav. De forplikter seg til å følge Husbankens veileder for studentbolig. Blant annet må de være funksjonelle, ha god standard oppholdsrom, kjøkken, bad, toalett og egen inngang. De kan ikke være under 16 kvadratmeter.

Ber om samarbeid, ikke penger

Gründer og daglig leder i den private utbyggeren Bo Coliving Johan Rasting sier at de ikke ber om statsstøtte for å bygge studentboliger, og at han heller ikke vet om

Potensielt kan man havne i en situasjon der de private aktørene vil melke mest mulig ut av tilskuddet

Maika Marie Godal Dam, leder i NSO

markedet retter seg mot studenter, noe man også ser at er tilfellet. Den eneste forskjellen er at disse aktørene ikke får tilskudd fra staten.

– Vi kan ikke garantere at andre private aktører ikke tar ut profit.

– Tror du private aktører kan føre til billigere tilbud for studentene?

– Både og. Noe av det viktigste med flere studentboliger er å presse prisene på det private leiemarkedet ned. Det som er positivt med studentboliger er at man ikke må konkurrere med andre enn studenter.

det er riktig vei å gå. Ifølge Rasting er problemstillingen bredere enn hvem som skal motta støtte fra myndighetene.

– I dag er det ikke er nok boliger til studentene. Det er 300.000 studenter i Norge, og selv om man skulle nå NSOs mål om 20 prosent boligdekning gjennom studentsamskipnaden, så vil det fortsatt være nærmere 250.000 studenter som trenger et sted å bo.

Rasting påpeker at samskipnaden har fått midlene de trenger, og de har fått økt maksprisen, men likevel får de ikke benyttet seg av midlene.

Studentsamskipnad vs. privat

+ På spørsmålet «Det bør i større grad enn nå åpnes for at private aktører kan konkurrere med studentsamskipnadene i å tilby studentbolig», svarer studentene:

+ 10 prosent: Helt uenig.

+ 11 prosent: Noe uenig.

+ 21 prosent: Verken enig eller uenig.

+ 30 prosent: Noe enig.

+ 22 prosent: Helt enig.

+ 6 prosent: Vet ikke.

1002 studenter svarte på undersøkelsen, som er gjennomført av Sentio på oppdrag fra Norsk Studentorganisasjon og Universitas.

– Hvorfor det er sånn, vet jeg ikke. Men det taler kanskje for at de midlene som studentskipnaden ikke benytter seg av kunne blitt tilgodesett private aktører, selv sagt under strenge forbehold. På den måten kunne man fått flere boliger.

Rasting forklarer at Bo Coliving ikke etterspør pengestøtte fra staten, men et samarbeid med studentskipnadene. Tanken er at studentskipnaden utarbeider en boligstandard, og at boligene som møter denne standarden kan få et «godkjent-stempel» fra studentskipnaden.

– Når studentskipnadens boliger er fulle, så kan de sende studentene videre til oss. Et slikt samarbeid vil gjøre det mer forutsigbart for de 70 prosent av studentene som uansett må inn på leiemarkedet, tror Rasting.

universitas@universitas.no

Slik er reglene:

+ Hvem som skal få støtte fra staten til å bygge studentboliger, reguleres av forskrift om tilskudd til studentboliger.

+ Tilskudd skal kun gis til studentsamskipnader, og i særlige tilfeller studentboligstiftelser.

+ Departementet behandler søknader og vedtar tilsagn om tilskudd til studentboliger.

+ Det er Husbanken som behandler søknader om godkjenning av prosjekter og utbetaling av tilskudd.

+ I Statsbudsjettet foreslår regjeringen å gi midler til 1650 studentboliger, og at kostnadsrammen, altså maksprisen per hybelenhet, økes fra 1 million til 1,45 millioner.

+ Private kommersielle aktører kan også bygge studentboliger, men uten støtte.

Kilde: Forskrift om tilskudd til studentboliger, Lovdata Regjeringen.no

Dyrt å bo: Filip Gurrik (22) betaler dyrt for å leie privat. Han syntes ikke SiO var billigere. Bør private utbyggere slippes inn i varmen?

innenfor dagens kostnadsramme. «Regjeringens forslag om å øke kostnadsrammen vil bety mye for SiO. Det øker muligheten for at vi får realisert de planlagte studentboligprosjektene våre innenfor kostnadsrammen, slik at studentene dermed får flere boliger med lavere husleie», skriver Johannessen.

I dag tilbyr SiO ulike typer boliger i en prisklasse fra kroner 3473 til kroner 9600.

På spørsmål om hvordan SiO stiller seg til andre private aktører som konkurrerer på markedet, svarer Johannessen at de generelt er positive til alle tilnæringer som bidrar til et bedre boligtilbud til studentene i Oslo. Likevel me-

Tempen ned

Energi for varme: For dansestudentene blir det en ekstra påkjenning på kroppen å måtte jobbe for å holde kroppen varm mens man jobber, sier Karlsen.

Mens lærestedene betaler doble strømregninger, frykter dansestudent Emilie Marie Karlsen for konsekvensene av en kjølig arbeidsplass: – Vil bli en påkjenning.

Brrrr...

tekst Karen Fosse Rosness og Bård Flatjord Netland
foto Tobias Schildmann Mandt

Hittil i år har de høye prisene på strøm, varer og tjenester allerede ført til høye merutgifter for studiesteder i hele landet. Kommunal- og distriktsdepartementet oppfordrer nå samtlige statlige

og kommunale bygg å iverksette tiltak for å spare strømutfgifter. Som resultat har flere studiesteder skrudd ned temperaturene. Det bekymrer studentene.

En påkjenning for kroppen

– Jeg synes at skolen har et ansvar for å ta vare på kroppene som går her, sier Emilie Marie Karlsen.

Hun tar en master i dans på Kunsthøgskolen i Oslo (Khio).

Hittil har det vært tilstrekkelig å ta på seg en ekstra genser, men nå frykter hun for hvordan skolen skal ta vare på studentene etter hvert som vinterens kulde ankommer.

– Problemet for oss som danser er nettopp at vi jobber med kroppen. Tiden fremover, som bringer med seg kulde, mørke og stress, vil også bli en ekstra påkjenning for kroppen til danserne.

Selv har Karlsen erfaring fra å jobbe på kalde arbeidsplasser, og sier at det er vanskelig å jobbe under de forholdene når man er avhengig av at kroppen holdes varm. Hun forklarer at et kaldt studio krever en annen oppvarming av

kroppen, og at det blir krevende å holde kroppen varm.

– Fremover blir det derfor ek-

oplever hun at dansere er noen av de første som blir tvunget til å takle konsekvensene av politiske

Enkelt sagt: jo mer som går til energikostnader, desto mindre er det igjen til annet

Robert Haugen, seksjonsleder for drift og IKT ved NMH

stra viktig at fasilitetene vi benytter oss av tar vare på kroppene våre og at vi ikke blir for kalde.

Som aktører på kunstfeltet

avgjørelser som blir tatt på vegne av dem. Hun understreker at de er tilpasningsdyktige og at de aksepterer mye.

og lyset av

– Men hvor går grensen for hva vi skal akseptere? spør Karlsen.

– Jeg vet at Khio er en stor institusjon med få elever, og jeg forstår at noe må gjøres angående energibruken til skolen. Samtidig bekymrer det meg hvor mye vi må tilpasse oss, sier Karlsen.

– **Lavere temperatur er urimelig** Norge har klimatiske forhold som gjør at vi oppholder oss innendørs omtrent 90 prosent av tiden, ifølge Arbeidstilsynet. De har fastsatt føringer for fysisk arbeidsmiljø, der de anbefaler en innetemperatur mellom 19 og 26 grader, med 19 grader som laveste anbefalte grense.

Som konsekvens av stramme tider, har Khio nå satt ned temperaturen til 19 grader i samtlige bygg, opplyser rektor ved kunsthøgskolen Markus Degermann.

– *Hvorfor 19 grader?*

– Vi har senket temperaturen to grader fra normalt nivå, fordi noe lavere blir urimelig. Samtidig er dette en senkning som gjør en betydelig innsparing, og som vi merker allerede, forteller Degerman.

På spørsmål om hvordan Khio stiller seg til Karlsens bekymring på vegne av dansestudentene, svarer Degermann at han er klar over at ulike studieretninger vil få ulike utfordringer med lavere temperaturer.

– Da ledelsen diskuterte senking av temperaturen, tok jeg selv opp at det ville føre til ekstra store utfordringer for studentene ved dans. Vi har derimot vært nødt til å spare inn på strømforbruket, og har ingen mulighet til å differensiere varmen i de ulike lokalene.

Han avviser ikke at de muligens må se på en slik løsning når det blir kaldere.

Temperaturen på Khio ble satt ned i slutten av september. Nøyaktig hvor mye skolen har spart i denne perioden, er foreløpig vanskelig å si, da strømleverandøren ikke har avregnet for oktober. Det opplyser Pål Stephensen, seksjonssjef for økonomi og virksomhetsstyring ved Khio, i en e-post.

– Å sette ned temperaturene er likevel et av tiltakene som har den største økonomiske effekten på kort sikt, sier Stephensen.

I tillegg sparer de energi på å begrense innendørs belysning. KHiO har følgelig innført nye rutiner for demping og slukking av lys i alle rom. I tillegg til å redusere driftstidene av ventilasjonen i de fleste rom, som dansstudio, prøvesaler, teaterscener og monteringshallene.

UiO har mange bygg å tenke på

Det er ikke bare Khio som merker at kulda setter inn. Universitas har forhørt seg med øvrige læresteder i Oslo for å høre hvordan strømreg-

ningene påvirker dem, og hvilke tiltak de nå iverksetter.

Universitetet i Oslo har den siste tiden jobbet med å vurdere sparetiltak for å redusere kostnadene, opplyser kommunikasjonsrådgiver Karl Oskar Lie Bjerke i en e-post til Universitas. De har involvert både enhetene, fagforeninger og Studentparlamentet i arbeidet. Nå ferdigstiller de en tiltaksplan de regner med å presentere innen kort tid.

UiO forvalter over 100 bygninger. På spørsmål om hvilke bygninger som vil treffes av sparetiltakene, trekker Lie Bjerke frem blant annet laboratorier, auditorier, museer, magasiner. Det er med andre ord mange hensyn å ta.

«I samarbeid med fakulteter og museer skal vi fremover gjøre individuelle vurderinger ut fra den virksomheten som er i byggene og byggenes beskaffenhet.»

Utsatte instrumenter ved NMH

Ved Norges musikkhøgskole (NMH) tar de nå nye grep som nattsenkning på ventilasjon, riktignok uten at dette skal gå på bekostning av stabil temperatur og luftfuktighet på dagtid. Nattsenkning handler om redusert utbytting og «dytting» av luft på natten.

– Grunnen er at vi har mange musikkinstrument som ikke har godt av betydelig svingninger i temperatur og luftfuktighet, sier seksjonsleder for drift og IKT ved NMH Robert Haugen.

Musikkhøgskolen regner med en dobling av strømbudsjettet fra i fjor. I 2021 var den totale energik-

ostnaden på 3,878 millioner kroner, mens de for 2022 budsjetterte med 4,5 millioner.

Emilie Marie Karlsen, masterstudent i dans ved Khio

Hvis det er kaldt i studio, krever det en helt annen oppvarming, og det blir enormt krevende å holde kroppen varm

ostnaden på 3,878 millioner kroner, mens de for 2022 budsjetterte med 4,5 millioner.

For 2023 er det foreløpig budsjettert med tentative 15 millioner kroner.

– *Hva kan bli konsekvensene av høye strømregninger?*

– Enkelt sagt: jo mer som går til energikostnader, desto mindre er det igjen til annet, sier Haugen.

AHO utvider ikke åpningstidene

Maija Hauger er leder for Studentutvalget ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO). Hun sier at strømprisene i stor grad opptar samtalen hun har med både skolens ledelse og med studentene.

– Strømprisene er noe som opptar både studenter og lærere, og det er spesielt noe de som driver med økonomi tenker en del på.

Hauger skal ha snakket med stu-

denter ved AHO som sier de merker at det er blitt kaldere i skolens lokaler. Energisparing er også grunnen til at skolen, som tidligere har vært åpen på nattetid, ikke vil tilbake til tidligere åpningstider. AHO har ifølge Hauger en sterk kultur for å ha skolen døgnåpen.

– Hvor bærekraftig det er kan man jo spørre om, men vi er avhengige av å ha fleksibilitet i bruk av verkstedene og rommene. Det har blitt en del frustrasjon blant studentene fordi skolen ikke vil utvide åpningstidene.

– Og strømutfgifter er definitivt en av de sterkeste argumentene ledelsen har for å holde lokalene stengt på nattetid, forteller Hauger.

HK skrur ned varmen

Høgskolen Kristiania (HK) har i likhet med Khio satt ned temperaturen. Fra 10. oktober måler gradestokken 20 grader for å redusere energiforbruket. De har allerede overskredet strømbudsjettet for 2022, som var kraftig oppjustert.

«I tillegg skrur ventilasjonen av i hele eller deler av byggene etter klokken 17.00 og i helgene i ansettarealene», opplyser Markeds- og kommunikasjonsdirektør Stein-Oddvar Evensen i en e-post til Universitas.

Enkelte bygg vil også bli stengt for studenter når det ikke foregår timeplanlagt undervisning på kveldstid og i helger.

– *Dere tilbyr utdanning i både dans og skuespill. Hvilke forholdsregler tar dere for å sørge for at fysiske linjer som dans og teater har gode forhold hva gjelder temperaturjustering?*

«Studietilbudene våre i utøvende kunst har de samme betingelsene, og Kristiania følger med på tilbakemeldinger fra studentene», avslutter Evensen.

Oslomet hadde ikke anledning til å kommentere hvordan strømprisene påvirker dem for avisa gikk i trykken.

universitas@universitas.no

INNSIKT

Gruppe-
time

Blodseriøs parlamentarisme

Har verden virkelig gått helt av skaffet? Ringvirkningene fra en svekket demokratisk holdning har inntruffet Trondheim. Kanskje den opphetede situasjonen i Storbritannia har smittet over på Samfundet, og kasting av glassfat på andre frivillige regnes som et nødvendig onde for å opprettholde lederstatusen? Hva motivasjonene var, er ikke sikkert. Likevel har

demokratiske virkemidler, i form av mistillitsforslag, blitt anvendt – og Samfundet-lederens avgang iverksatt. Der lederen trekker det var en lek-kortet, trekker offeret uenighets-kortet. Uklarheten vedrørende de bakenforliggende omstendighetene skyldes på alkoholkonsumet den kvelden hendelsen inntraff. Er det ukultur å ane i Trondheims studentpolitikk? AMK

Studentøkonomi går

Dyrere: SiO har økt prisen for en vanlig tannhelseundersøkelse med 100 kroner.

Feho Burzic (21) kvier seg til neste besøk hos tannlegen. Det tror han kommer til å bli dyrt.

Puss puss

tekst Vanja Krøvel og Mathias Basma Moen
foto Hanne Jones Solfeld og Emma Bjørgan Dalen

Prisene stiger og det blir trangere tider. Det merkes også blant studenter hva gjelder tannlegebesøk. Det har Feho Burzic (21) erfart. Han har ikke vært hos tannlegen på rundt to og et halvt år. Siden den gang har tannhelsen blitt et tiltagende problem.

– Det har gått litt dårlig med tennene siden sist jeg var hos tannlegen. Jeg brukte litt for lang tid før jeg gadd å sjekke det ut, og da skjønte jeg at det er en del som må fikses, forteller litteraturstudenten når Universitas møter ham på Universitetet i Oslo (UiO).

Hvis det ikke hadde vært for prisen, ville Burzic sjekket og fik-

set tennene tidligere:

– Da hadde jeg tatt mer initiativ til å bare få gjort det så fort som mulig, istedenfor å utsette det, sier han.

Ny ordning for unge

Allikevel er Burzic på en måte heldig. Fra og med 1. januar i år har regjeringen nemlig bestemt at unge i alderen 21-22 år får 50 prosent rabatt på tannbehandlingen. Det merker seksjonsleder i tannlege i Studentsamskipnaden SiO Maryam Pervaiz.

«Det er en økning i den gruppen fordi de får tannbehandling til sterkt rabatterte priser. Hos de øvrige studentene ser vi svak nedgang», skriver hun i en e-post til Universitas.

Studenter eldre enn 22 år må derimot ut med en større sum. En av dem er Lars Tennbakk Bockmann (27). Universitas trefte samfunnsøkonomistudenten i kantina på Eilert Sundts hus på UiO. I likhet med Burzic synes han at det er dyrt med tannlegebesøk. Han tror prisen hindrer ham og andre studenter i å dra til tannlegen så ofte som man bør.

– Jeg synes det er såpass dyrt at det er vanskelig å prioritere.

Likevel sier Bockmann at han selv ikke er i en verre økonomisk situasjon nå enn i studentøkono-

Jeg brukte litt for lang tid før jeg gadd å sjekke det ut, og da skjønte jeg at det er en del som må fikses

Feho Burzic, student (21)

miens lysere tider.

– For meg personlig har jeg det ikke noe verre enn jeg hadde det før.

– Men kan du tenke deg at det blir generelt dyrere for studenter?

– Ja, jeg merker jo de høyere strømprisene og sånn.

– Hvor lenge siden er det du var hos tannlegen?

– Det er et par år siden nå. Men på onsdag skal jeg faktisk til tannlegen igjen. Så jeg drar ikke så ofte som det som er rådet, som vel ihvertfall er en gang i året.

Prisøkning hos SiO

Trangere økonomiske tider og prisvekst har også medført dyrere undersøkelser. Blant annet SiO helse har økt tannlegeprisene. Pervaiz opplyser til Universitas at prisen på en vanlig undersøkelse har økt fra 690 kroner til 790 kroner. Prisen ble justert 15. oktober.

På spørsmål om hvordan SiO begrunner prisøkningen, svarer Pervaiz:

«Vi er rimelig på behandling, det merker vi daglig. Det er mange studenter som har vært hos andre tannleger og fått kostnadsoverslag som ender opp med å ta behandlingen hos oss».

Hun understreker også at de fleste studenter tar seg råd til den generelle sjekken på 790 kroner, mens de i større grad viker tilbake

Hvem får billigere tannlege?

+ Studenter som er 18 år eller yngre får gå gratis til tannlegen, med mindre de skal ha tannregulering.

+ De mellom 19 og 20 år betaler 25 prosent av utgiftene selv.

+ De på 21 eller 22 år har rett til utvidet fylkeskommunalt tannhelse tilbud hvor du betaler 50 prosent av fylkeskommunens egne takster for tannbehandling.

+ Odontologisk fakultet tilbyr UiO studenter undersøkelse med røntgen til 270 kroner.

+ Universitas gjorde i fjor en undersøkelse over pristilbudet for studenter. Gjennomsnittsprisen er 592 kroner for første time, og 719 kroner på resterende.

År på tannhelsen løst

for mer omfattende behandlinger. Men det finnes håp:

«Vi har en egen refusjonsordning hvor studenter som betaler mer enn 4550 kroner for en behandling hos oss kan søke om refusjon og i noen tilfeller få penger tilbake.»

Undersøkelse til 270 kroner

Universitas har snakket med Nydalen Tannlegesenter, St. Olavs Plass Tannklinikk og Colosseum Tannlege. Samtlige opplever flere avbestillinger, og begrunner dette både med økonomi og forkjølelssesongen.

Professor i kariologi og gerodontologi ved UiO Alix Young Vik forteller at manglende kunnskap, kulturell påvirkning og dårlig økonomi tas med i forskning på tannhelse.

– Det er definitivt en sosioøkonomisk komponent som tas med. Det er ikke bare studenter som avlyser, det er en generell problemstilling blant de som har dårlig råd.

Ole Morten Kulbraaten er universitetslektor i kariologi og gerodontologi ved Odontologisk fakultet ved UiO. Han ser også en sammenheng mellom spesifikt

tilbud for de som fortviler over prisen. På odontologisk fakultet ved UiO kan man få behandling fra tannlege- og tannpleiestudenter for en billigere penge. Prisen er om lag halvparten av fylkeskommunal pris, og en undersøkelse med røntgen kan komme på 270 kroner for UiO-studenter som har betalt semesteravgift, ifølge Kulbraaten.

hvor de har planer om å presse på for gratis tannhelse.

«Tennene er en del av kroppen, og det er ingen grunn til at det skal være dyrere å knekke en tann enn det er å brette et bein.»

«Nå er vi i en situasjon der vi må presse gjennom bedre ordninger for de som trenger det mest. SV kommer til å fortsette å prioritere billigere tannhelse til unge voksne», skriver Hussein videre.

Det er en generell problemstilling blant de som har dårlig råd

Alix Young Vik, professor i kariologi og gerodontologi

SV vil gi en milliard

Til tross for at studenter mellom 21 og 22 år nå får 50 prosent avslag på tannhelsetjenester, var det originale forslaget at studenter opp til 25 år skulle få redusert pris, noe som kommer frem av Hurdalsplattformen. Men det er usikkert om budsjettforhandlinger mel-

I sitt alternative statsbudsjett foreslår de derfor å gi 1 milliard kroner mer til det fylkeskommunale tannhelsesystemet, for å gi de som sliter økonomisk bedre tilbud, inkludert unge. Disse pengene skal komme fra økte skatte for de rikeste.

Helsedepartementet svarer

«Utvalget skal blant annet komme med forslag til modeller som kan sikre at tannhelsetjenestene blir likestilte med andre helsetjenester. Dette innebærer at de også ser på modeller for egenandelstak», skriver statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet Ellen Rønning-Arnesen på mail til Universitas.

På spørsmål om budsjettarbeidet vil følge opp forslaget om redusert pris opp til 25 år fra Hurdalsplattformen, skriver Rønning-Arnesen:

«I budsjettarbeidet må vi prioritere, og alle punkter i Hurdalsplattformen kan ikke følges opp i det første budsjettet vår regjering legger frem».

Universitas har spurt Helsedepartementet hvordan de forsvarer dagens pris for tannhelse for studenter, om studenter vil prioriteres i tannhelseutvalget, og hvorfor prisen på tannlege for studenter mellom 23-25 år ikke er halvert, slik det ble foreslått i Hurdalsplattformen. De gir ingen kommentar til disse spørsmålene.

universitas@universitas.no

Det er ikke tvil om at studenter har fått dårligere råd med tanke på inflasjon og strøm

Ole Morten Kulbraaten, universitetslektor i kariologi og gerodontologi

studentøkonomi og tannhelse.

– Det er ikke tvil om at studenter har fått dårligere råd med tanke på inflasjon og strøm.

Det finnes derimot billigere

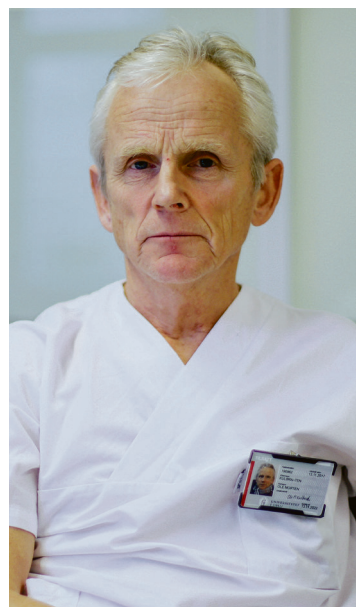
lom SV, Ap og Sp fører til billigere tannlege. Kulbraaten mener det er for tidlig å si noe om budsjettforhandlingene i etterkant av statsbudsjettet, men han har håp:

– Vi får bare håpe på gode økonomiske bidrag til studentenes tannhelse, sier han.

Storingsrepresentant for Sosialistisk Venstreparti (SV) og medlem av Helse- og omsorgskomiteen Marian Hussein, sier at SV vil i budsjettforhandlingene jobbe for mer velferd for de fattigste.

I august satte regjeringen ned et utvalg som skal gjennomgå tannhelsetjenestene. Det gleder Hussein. Forslaget til tannhelsereform er forventet klar innen juni 2024. SV har lenge kjempet for at tannhelse skal innlemmes under egenandelen, altså at ingen skal betale mer enn tilsvarende egenandel i helsevesenet for tannhelsetjenester.

SV ønsker at ingen skal betale mer enn tilsvarende egenandel i helsevesenet for tannhelsetjenester. Nå går de inn i budsjettforhandlingene med regjeringen,

Advarer: Alix Young Vik ved Det odontologiske fakultetet advarer mot å gå for lenge uten å sjekke tennene.

Mange avbestillinger: Flere tannklinikker opplever mange avbestillinger. Det begrunner de blant annet med dårlig økonomi hos de som bestiller.

Har utsatt tannlegetimen: Feho Burzic (21) vil trolig gå på en økonomisk smell neste gang han besøker tannlegen.

klimaredaktør: **Tord M. Håland Dyrkorn**
tord.dyrkorn@gmail.com 404 56 561

KLIMA

COP27 begynner i helgen

Denne helgen begynner FNs klimatoppmøte for 2022 – COP27 – i Egypt. I nesten to uker skal statsledere og representanter fra 190 FN-land møtes for å drøfte og komme til enighet om klimamål og klimatiltak.

Konferansen har et dystre bakteppe enn noen gang. Klimakatastrofer som flommen i Pakistan, den globale energikrisen katalysert av Ukraina-krigen, og senest den nyeste rapporten til FNs klimapanel, som sier at jorden holder stø kurs mot mer enn 2,5 graders oppvarming, er bare noe av det. Fjorårets konferanse, COP26, ble ifølge FN-sambandet omtalt som «menneskehetens siste sjanse».

Til nettavisen Energi og Klima sier forsknings-sjef ved Cicero senter for klimaforskning Steffen Kallbekken at det er begrenset rom for suksess i de formelle forhandlingene på konferansen. Konferansen har «gjennomføring av klimatiltak» høyt på dagsorden, noe som Kallbekken sier gir mening.

– Med dagens vedtatte politikk er vi på vei mot en oppvarming på 2,6–2,7 grader. Hvis alle løfter innfris, er det 1,8 grader. Hvis en ser på konsekvensene av 1,8 grader mot 2,7 grader, er det en kjempestor forskjell. Så det å implementere løftene som er gitt, er helt avgjørende, sier han til Energi og Klima. **TMHD**

Wisting

Seks ungdomspartier og ni miljøorganisasjoner skrev forrige uke under på et opprop som maner til kamp mot det planlagte oljefeltet Wisting. Feltet er planlagt i Barentshavet 300 kilometer nord for Finnmark og er beskrevet av blant andre Greenpeace som «verdens nordligste oljefelt». Etter planen skal det komme i drift i 2028 og produsere olje i minst 30 år.

Samtidig som at Det internasjonale energibyrået (IEA) mener at det ikke er rom for mer investering i fossil energi, mener Equinor at Wisting-feltet er forenlig med Norges forpliktelser til Parisavtalen. **TMHD**

Seier for regnskogen i Brasil?

Søndag ble andre runde i det brasilianske presidentvalget avholdt. Det endte med seier til den eks-presidenten Lula da Silva fra venstresidepartiet Partido dos Trabalhadores. Det kan love godt for fremtiden til Amazonas – den brasilianske regnskogen. I sin første tale til det brasilianske folket etter valgseieren var klar, lovet seierherren blant annet at landet skal ta tilbake sin plass i kampen mot klimakrisen, spesielt når det gjelder Amazonas, skriver Dagsavisen.

Videre melder NRK at en analyse gjennomført av nettstedet Carbon Brief viser at Lula-seieren kan føre til kutt i avskogingen på 89 prosent innen 2030. Da Lula var president sist, fra 2003 til 2011, ble avskogingen kuttet med 70 prosent. Amazonas-regnskogen har de siste årene vært preget av tiltagende avskoging, både i form av hogst og påsatte branner. Under presidentskapet til konservative Bolsonaro, som startet i 2019, har avskogingen økt med 70 prosent, sier Regnskogfondet. **TMHD**

Verdens nordligste oljefelt: Været var muligens like trist som aksjonistene på Eidsvolls plass da de demonstrerte mot oljefeltet Wisting forrige fredag. Hvis Equinor

FRA SKOLESTREIK TIL REVOLUSJON:

– Klimabevegelsen trenger Viagra

For tre år siden samlet 20 000 seg til klimastreik. Nå skrives et nytt kapittel. Klimabevegelsen går fra skolestreik til revolusjon.

Klimaopprør

tekst Telma Eckhoff Dagestad
foto Charlotte Førde Skomsøy og Synne Folstad

Det er fredag ettermiddag. Lufta er kjølig og himmelen lover regn. En stor folkemengde står foran Stortinget med flagg, plakater, banner og en god dose pågangsmot.

– Støre du må høre, få oss ut av oljekjøret! Støre du må høre, få oss ut av oljekjøret!

Ropene fra demonstrantene etterlater ingen tvil om hva som er temaet for dagens demonstrasjon: Klimakrisen, norsk oljepolitikk, og nærmere bestemt det planlagte nye oljefeltet Wisting, 300 kilometer nord for Finnmark.

Det er langt ifra første gang at Eidsvolls plass har blitt samlingspunktet for klimaaktivister som krever en grønnere framtid. For litt over tre år siden la tusenvis av norske barn og unge ned skolebøker og blyanter, og begynte å streike. På det meste stod det over 20.000 streikende utenfor Stortinget en fredag våren 2019 og krevde klimahandling fra politikerne.

Men hva skjedde egentlig med skolestreikbevegelsen? Førte massemobiliseringen til handling? Tre år senere er svaret fra dagens leder av Natur og Ungdom krystallklart: Massemobiliseringen gav få resultater – politikere trakk på bevegelsen.

Når roping, streiking og demonstrasjoner ikke gir utslag, må man da gå mer drastisk til verks? Er det tapping av dekk på SUV-er, kasting av tomatsuppe på kjente malerier, el-

...som gjennomfører planene blir dette verdens nordligste oljefelt.

ler sperring av veier som må til? Hva er neste steg for klimabevegelsen? Dette er fortellingen om skolestreikene som feilet og om klimabevegelsen som må gå til revolusjon.

Skremt inn i klimakampen

– Når det gjelder klima så har jeg en slags panikk, forteller spesialpedagogikkstudent Alfa Hansen (19) til Universitas foran Stortinget denne fredagen i oktober.

– Det er veldig ubehagelig å bare sitte stille og ikke gjøre noe. Jeg føler at det ikke blir gjort nok, og da må hvertfall jeg gjøre alt jeg kan.

Fra hun var 12 år gammel har Hansen aksjonert for en grønnere framtid. Selv om skolestreikene nå er slutt er det en selvfølge for henne å fortsette å aksjonere.

– For meg er det ikke et valg, det eneste riktige er å delta. Vi har kort tid på oss.

Alvoret har satt seg i den unge klimaaktivisten. Det er mange følelser i spill.

– Jeg føler egentlig jeg har blitt

skremt inn i klimakampen. Jeg kjenner mye på klimaangst og sinne, forteller hun og sier det er deilig å få ut frustrasjonen sammen med andre.

Svensk streikeinspirasjon

Skolestreikene, også kjent som *Fridays for Future*-bevegelsen, traff dette behovet som Alfa Hansen og mange andre kjente på.

Vi kan ikke skape engasjement kunstig

Andreas Randøy, rådgiver i Greenpeace

Barn og unge over hele verden fikk et utløp for klimafrykten sin. Det resulterte i en historisk politiske mobilisering.

– Plutselig ble skolestreik den store greia i populærkulturen, forteller Andreas Randøy.

Han jobber som rådgiver i Greenpeace og satt i sentralstyret til Natur og Ungdom da streikeeventyret begynte.

gasjement.

– Jeg hører iblant folk si at skolestreikene burde begynne igjen, men da har de ikke forstått hvordan slike bevegelser fungerer. Ingen kan bestemme at det skal skje akkurat nå, vi kan ikke skape engasjement kunstig.

Engasjementet lever

Tilbake på Eidsvolls plass er Alfa Hansen klar på at engasjementet for klima ikke er noe mindre nå.

– Jeg opplever at folk bryr seg veldig mye om klima, men ikke alltid orker å engasjere seg, sier hun og legger til:

– Kanskje folk synes det er litt ubehagelig fordi klimakrisen er så stor og skummel?

Leder i Natur og Ungdom Gina Gylver er også til stede på Wisting-demonstrasjonen. Hun er enig i at Thunberg-generasjonen fremdeles bryr seg om klima, og har klare meninger om hvorfor hun tror Fridays for Future dabbet av.

– Klimastreikene var en bevegelse med veldig lav terskel for å bli med, noe mange unge som kjente på frykt trengte.

Hun mener grunnen til at Thunberg-bevegelsen visnet delvis ligger i at mange ikke meldte seg inn i partier eller organisasjoner etter streikene.

– Når folk ikke organiserer seg får man ikke gitt skoloring i hvordan man skal bruke engasjementet, og da er det vanskeligere å holde på det, slår hun fast.

Når koronapandemien kom på toppen av det igjen, bemerkte Gylver at engasjementet ble drept.

– Spesielt når mange trodde FFF skulle bli et vippepunkt i klimakampen, noe som ikke skjedde. Mange faller fra når de ser at det ikke skjer noen endring i politikken.

Og Gylver er tydelig på at endringen ikke skjedde.

Tråkket på av politikerne

– Hvis det ikke skjedde noen endring i politikken, kan man egentlig si at skolestreikene fungerte?

– Per nå har vi ikke et politisk system for å møte slike store bevegelser, verken i Norge eller internasjonalt. Det er utrolig skuffende at politikerne ikke klarte å møte oss og forstå hva som må til, sier Gylver.

– De reagerte ikke på masse-mobiliseringen.

Gylver understreker at streikerne la fram flere krav til politikerne som ikke ble tatt hensyn til.

Hvor er dialogene? Vi må begynne å åpne oss!

Nina Witoszek, forskningsleder ved Universitetet i Oslos senter for utvikling og miljø

– Vi hadde konkrete krav, blant annet om å stoppe oljeletingen og bedre klimabistand. I Norge kan ikke politikerne si at de lyttet til skolestreikene. Mange politikere tråkket på bevegelsen, og flere tok den ikke innover seg.

I juni 2019 la deler av den daværende opposisjonen på Stortinget frem en rekke krav på vegne av de klimastreikende. Blant kravene var strengere utslippkrav, slutt på nye oljeutvinningstillatelser, erklæring av klimakrise, et nytt klimaforlik og opptrapping av klimabistand. Samtlige av forslagene ble nedstemt.

Likevel ser ikke Gylver bare

Aktivistspesialist: Alfa Hansen (19) studerer spesialpedagogikk. Hun kan også sies å være en spesialist i å aksjonere.

KLIMA

Skuffet optimist: Gina Gylver er skuffet over at politikere ikke lyttet mer til skolestreikene. Samtidig mener hun klimademonstrasjonene har vært med på å flytte norsk politikk.

mørkt på skolestreik-kapittelet i norsk klimahistorie:

– Skolestreikene har flyttet norsk politikk. Alle snakker om klima nå. Handlingsrommet og debatten er flyttet, mye på grunn av skolestreikene, og det er kjempeviktig for klimasaken.

Oppskriften på revolusjon

En som har tydelige meninger om hva klimabevegelsen må gjøre og ikke gjøre er Nina Witoszek. Hun er forskningsleder ved Universitetet i Oslos senter for utvikling og miljø (SUM), og mener klimademonstrasjonene må ta en ny retning.

– For å få endring i kulturelle vaner og livsstil kreves konstruktive handlinger og dialog. Dagens unge har mye på

hjertet, men de når ikke målene sine ved å stå å protestere i sin egen boble.

Med glimt i øyet forteller hun at hun vet hvordan man lager en revolusjon som blir en suksess. Hun har nemlig personlig erfaring med hvordan man setter i gang store samfunnsendringer.

– Som ung student begynte jeg å samarbeide med en stor, anti-autoritær bevegelse i Polen som het Solidarność. Denne bevegelsen bidro til kollaps av Sovjetunionen i 1991, forteller hun ivrig.

Nå ønsker Witoszek å dele sine erfaringer fra den demokratiske revolusjonen i Polen med dem som ønsker klimarevolusjon i Norge.

– Da jeg så de protesterende elevene før pandemien

Mange faller fra når de ser at det ikke skjer noen endring i politikken

Gina Gylver, leder i Natur og Ungdom

tenkte jeg «her kommer det en ny bølge med 'grønn romantisme'». Jeg var veldig optimistisk og begeistret for bevegelsen, sier hun og legger til:

– Det jeg beundrer ved skolestreikene er planetpatriotismen – en fantastisk energi blant de unge som engasjerer seg for å redde jorda. Denne patriotismen er noe unikt ved den nye ungdomsbevegelsen.

Engasjementet for skolestreikene mener Witoszek var helt enestående.

– Det Greta Thunberg gjorde i løpet av et år var noe ingen politiker fikk til, nemlig å trekke oppmerksomheten mot klima som noe som stjeler fremtiden fra ungdommen.

Plakatbærerne må handle

Selv om Thunberg-generasjonen på mange måter var fantastisk, har den fremdeles en vei å gå, mener Witoszek. Hun vil at klimabevegelsen skal la seg inspirere av friluftsmann og filosof Arne Næss, hennes tidligere kollega.

– Arne var en mester i å forene aktivisme og tanke. Han var søkende og forsøkte hele tiden å fornye sin fi-

Erfaren forsker: Nina Witoszek var aktiv under den demokratiske revolusjonen i Polen og deler nå sine erfaringer.

Revolusjonstips: Visjoner, institusjoner og teknologi må samles om et felles mål, forklarer seniorforsker Witoszek.

Kapitalismen har større innovasjonsevne enn studentene som protesterer mot klimapolitikken

Nina Witoszek, forskningsleder ved Universitetet i Oslos senter for utvikling og miljø

Streiken som forsvant: Greta Thunberg satte i gang en overveldende politisk mobilisering av unge over hele verden. I Oslo samlet over 20.000 seg til skolestreik en fredag i 2019. Men hvor har streikerne blitt av i dag?

Ekte brann: Engasjementet for klimasaken eskalerte for tre år siden med Greta Thunbergs skolestreik.

losofi.

Det er denne søkende innstillingen Witoszek etterlyser blant de unge aktivistene. Hun trekker fram et eksempel med den tidligere kollegaen:

– Arne gikk ofte ned i første etasje i kontorbygget vårt for å spise lunsj med folk som solgte Mercedes-biler. Vi må forstå våre oppositter, sa han. Vi har alltid noe å lære fra våre motstandere, vi må være åpne for nye impulser og ha en inkluderende mentalitet.

En slik åpen mentalitet er en mangelvare i dag, mener Witoszek.

– Hvor er dialogene? Vi må begynne å åpne oss, akkurat nå har vi en unik sjans nå, sier hun oppglødd.

– Verden brenner,

men det jeg ser er en gruppe triste, fortvilte og sinte unge mennesker som står foran parlamentet i regnet og skriker. Eller som står på Blindern med plakater hvor det står «Vi vil ha handling som leder til forandring».

Ifølge Witoszek må plakatbærerne selv endre sine handlinger slik at de leder til forandring.

Incest i klimabevegelsen

– Generasjonen til Greta Thunberg streiket veldig mye i sin egen boble av sinne og fortvilelse. Det er et slags incestuøst element i den unge klimabevegelsen. Man snakker bare med sin egen familie.

Incest er som kjent lite gunstig, det samme gjelder overdrevne fiendebilder, forteller seniorforskeren.

– Det å bli sint og si «how dare you?!», fungerer ikke lenger. Å spille på negative følelser eller lage overdrevne fiendebilder er også feil sti å ta.

Witoszek poengterer at man ikke treffer opponentene sine ved

å irritere dem, det gir ingen forandring av syn. For å få gjennomslag i klimakampen må man heller å bygge allianser.

– Klimabevegelsen må bygge et prosjekt sammen med sine oppositter slik vi bygget et anti-autoritært samarbeid med alle samfunnsgrupper i Polen, sier hun. Vi trenger en allianse som er så bred som mulig. Bare da får vi gjennomslagskraft.

Witoszek trekker flere paralleller mellom den polske revolusjonen og dagens klimakamp.

– Det var en tid da vi trodde vi hadde en håpløs sak. Vi trodde det Sovjetiske imperiet hadde alt for stor makt og at vi som unge aktivister var for svake. Likevel seiret vi.

På lag med kapitalismen

Så hvordan skal klimaaktivistene gjøre sitt neste trekk? Den tidligere revolusjonære kommer med følgende tips til fremadstormende klimaaktivister:

– Send en delegasjon for å

snakke med sjefen i Equinor eller lederen for oljefondet, og se hva dere kan oppnå sammen. Forplikte dem til et samarbeid med dere!

Det kan virke paradoksalt at den grønne Thunberg-bevegelsen skal samarbeide med de store industrielle guruene, men Witoszek mener at nettopp her er det mye å hente.

– Lær av kapitalistene! Aksjonistene må matche den innovative, kreative ånden som industrien har.

For at ikke Greta Thunberg sin bevegelse skal avgå ved døden trenger den å gå inn i en ny konstruktiv fase, er Witoszek klar på.

– Klimabevegelsen trenger litt mer Viagra! Noe som gjør at man blir inspirert heller enn å føle seg sint eller skyldig, avslutter hun.

DEBATT

debattredaktør: **Vegard Møller**
vegardmoller@gmail.com 902 35 908

KJØR DEBATT

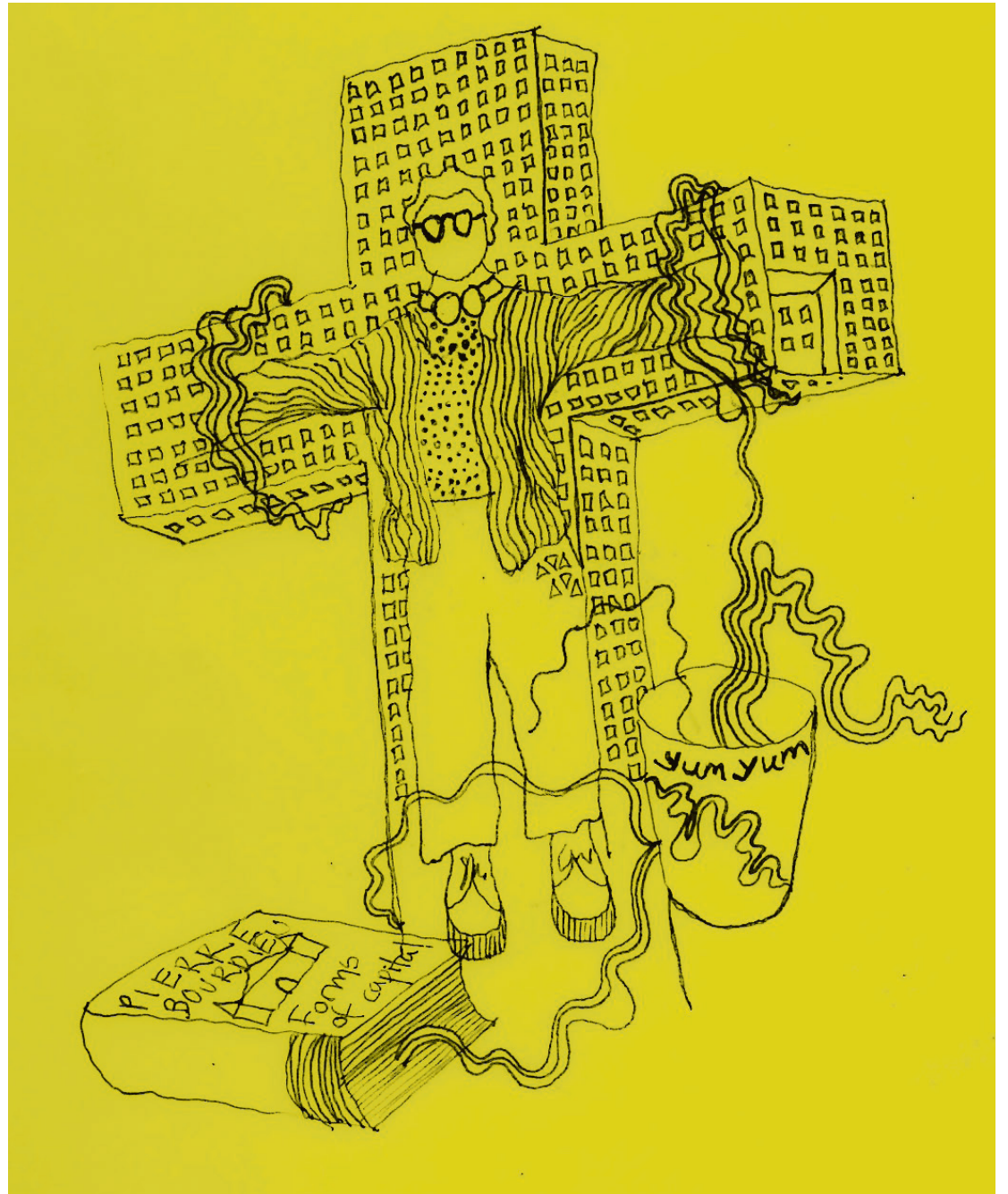
Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Kritisere for å forbedre

Siste utgave av den Kristiansand-baserte studentavisen Unikum fikk jeg bokstavelig talt ikke plass å kritisere slik jeg ønsket i forrige utgave. Siden Unikum utkommer månedlig, har jeg valgt å være raus med meg selv, hvis det ordet kan benyttes om å frivillig eksponere seg for en avis som i så stor grad er i forfall. Unikum har siden september definitivt blitt et engelsk magasin, med et fåtall sporadiske avvik. De har ansatt ny «Web Editor», men søker fortsatt «ansvarlig redaktør». Den nasjonalkonservative kommentaren «Den samfunnsbærende konservatismen» er selvfølgelig på norsk, da alt annet ville gjort at det falt på sin egen urimelighet. Den har jeg sagt mitt om. Diktet Polarizare er skrevet på latin? Nei, rumensk, ifølge Google Oversetter, som det nå heter på norsk, i tilfelle Unikum-skribent Martin Ellingsen trenger det. Diktet er heldigvis på engelsk når jeg snur Mac-en opp ned. Smart. Men ingenting er verre enn designet. Brunoransje bakgrunner stemmer dårlig overens med øynene mine, men Unikum klarer likevel å visuelt mislykkes på nye og innovative måter, allerede på neste side, der det middelmådige en engelskspråklige diktet «In the depths of an ocean» ligger på en hvit boks med 90 prosent gjennomsiktighet, foran det jeg antar er dekket på danskebåten. Jeg koddet ikke, bare bla

til side 7. Novellen «Encounter at Jegersberg» er ikke skrevet på Comic Sans, men du skjønner hva jeg mener. Flott for alle som hater sømløs lesning. Men også tekstene lider av lunkenhet i tidsskriftet for folk som hater å lese. Der man tidligere kjempet desperat for å fylle første halvdel av avisen med nyhetsaker om ting som faktisk har skjedd, har nå hele avisen blitt en desperat kamp mot konkurs og blanke sider. Så hva skjer når ingen vil være skrivende journalister, og du er på desperat jakt etter å fylle sidene? To nyhetsartikler, kun én av dem på norsk, tre dikt på til sammen fem sider, to oppskrifter, én bokanmeldelse, to leserbrev på til sammen fire sider, tre kommentarer, to noveller, to spalter for podkasterbefalinger på fire sider til sammen, og selvfølgelig en to siders stillingsutlysning. Heldigvis er det éne leserbrevet perfekt, hvis definisjonen av perfekt skrotes, og endres til å være gratis reklame for Universitetet i Agder maskert som et leserbrev. UiA kan melde at flere av deres studenter, når de har skrevet masteroppgave i samarbeid med arbeidsplasser, har fått jobb der etterpå. Tenk det! Nå kan du studere fornybar energi ved Universitetet i Agder i fem år, for så å få jobb i Agder Energi. Det blir ikke bedre enn det. Besøk kompetansetorget. uia.no nå.

Livets harde høyskole

ILLUSTRASJON: HANNE JONES SOLFJELD

Ukas tvitringer:

norgenius @Mandelmelk
noen andre som aldri har pult før

Ja, meg, og Den nordiske motstandsbevegelsen

pervo på carl berner @Pjokk69
den nordiske runkebevegelsen

Endelig en sak jeg definitivt jeg kan stille meg bak og runke på.

Kurrco @Kurrco
6ix9ine extends his support to Kanye West on Andrew Tate's podcast, says he was part of the Donda 2 sessions

Hva har vi gjort, Arthur, for å havne i denne tidslinjen?

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Eksponeringsterapi

Vegard Møller, idé- og debattredaktør i Universitas

I det siste er det blitt pratet om å heve studiestøtten. For noe vrøvl, la oss heller redusere den! Okei, jeg innses allerede at det var en nokså dårlig idé – la oss heve den litt, men sørg for at den likevel er lav nok til at overklassen kjenner at det svir. Hva sa du, sa du?

Joda, du leser riktig. Grunnene har alltid vært gode, men som følge av skreddersydd markedsføringskampanjer fra den mektige propagandamasinen under navnet studentlobbyen, har det blitt tilnærmet umulig for et tosifret antall stakkars politiske rådgivere alene å renske det som alltid egentlig var rent, og vips, så befinner vi oss i denne forskrudde tilstanden, der vår heltemodige regjering i praksis ser ut som en gjeng med sadomasokister.

Ikke nå lenger. Som ny politisk rådgiver tilbyr jeg spissede argumenter, skreddersydd for avsenderens målgruppe, så alle, fra Rødt til Frp, til og med Senterpartiet fra 2014 til 2021, kunne gått med på det. Det oppnår jeg gjennom å peke på godene ved dagens ordning, nemlig at barn av rike foreldre blir tvunget til å ta stilling til hvordan den dårligst stilte desilen (spør din nærmeste SV-gutt) faktisk lever.

Dette prosjektet kompliseres åpenbart litt av at studenter uten deltidsjobb lever mye dårligere enn det, men vær så snill å la det gå. Anta at studenten i tillegg jobber 12 timer i uken på den typen jobb du ikke legger ut, på verken Facebook eller LinkedIn,

altså den typen stillinger som, i hvert fall utenfor Oslo, besittes av vanlige – hold deg fast – hvite mennesker. Makabert, jeg vet, men ikke skyt budbringeren.

La det brenne, tenker jeg, og kall det eksponeringsterapi. For hvordan kan man leve et så uverdigg liv, og likevel ende opp med politiske posisjoner som tillater andre å gå gjennom det samme? Okei, nå innses jeg midt i resonnementet at det er rimelig utstrakt å hardnakket motsette seg sine egne interesser, men de folkene har gått livets harde skole – ikke livets harde universitet eller høyskole. Det er ingenting som skaper klassebevissthet som å lese Bourdieu mens du spiser nudler.

Her finnes det smutthull, og de må tettes de som tettes kan. Er du et barn fra vestkanten som ønsker å «låne» litt penger fra mor og/eller far i ny og ne? Du får en tvangsseparering, du får en tvangsseparering, du får en tvangsseparering. Eventuelt, gitt at det blir litt i overkant dramatisk, innfører vi den nye offentlige tjenesten Byttekassa (på samnorsk så klart, ikke noe bokmål her i gården) – her går foreldrene på rundgang – nye forsørgere hver måned. Kanskje du endelig får pappa til å elske deg?

Det gjør du sikkert ikke, men i det minste får alle det like jævlig. På fagspråket kaller man det akseleserasonisme – gjør ting ulevelig så kjapt at du fremtvinger en politisk reaksjon. Godt jobbet, politikere – mobben bare ser det ikke. Jeg begynner på mandag, men nekter å jobbe i Oslo. Betales i form av spytt, tilsvarende 44.000 i måneden, altså tolv liter.

På jakt etter en musikalsk fasit

Musikkteori

Per Helge Bratberg Leulier, masterstudent i statsvitenskap ved UiO

Min musikksmaks formative år ble lagt på ungdomsskolen. Det gikk stort sett i musikk fra 60- til 80-tallet, og øverst på listen var det Queen som tronet i ensom majestet. Det var hevet over enhver tvil at Queen var klodens beste band, og Freddie Mercury var tidenes vokalist. En morgen utpå vårparten kikker jeg ut av vinduet og betrakter bjørketreet i hagen som akkurat har kledd seg i små, håpefulle skudd. Samtidig begynner en teori å ta form. Det må da være mulig å si at noe musikk objektivt er bedre enn annen. Hvis man skreller bort alt av showmanship og effekter og kun ser på musikken som ligger til grunn, burde da det kunne la seg gjøre? Jeg presenterer teorien for en musikervenn og møter umiddelbar motbør. Det blir heller ikke den eneste jeg treftefer på. Når muligheten byr seg legger jeg ut om tankene mine og blir som regel møtt med skepsis og lett humring. Ikke at det er noe rart. Vi pionerer møter ofte motstand når vi beveger oss ut i upløyd mark. Det må ha vært omtrent slik Copernicus følte seg.

Under min studietid lenger sør i landet bestemmer jeg meg for å gå teorien grundigere etter i sømmene, og begynner på en artikkel i universitetets studentavis. For å få den nødvendige, faglige tyngden allierer jeg meg med en musikkprofessor ved universitetet. Nå skal det bli fart i sakene! Etter en lengre samtale konkluderer han med at det nok vil være vanskelig å konstruere en slik rangering jeg er ute etter.

Hm. Dette hadde han forbløffende lite peiling på. Det er nok best jeg finner en annen. Neste musikkprofessor lytter til mine argumenter, før hun kommer med en konklusjon slående lik den første jeg fikk servert. Snodig hvor lite disse professorene kan om faget sitt. Her må jeg visst gjøre jobben selv.

Like fornøyd som når jeg klapper meg på magen etter å ha fortært andre porsjon med ribbe og surkål på julekvellden, lener jeg meg stolt tilbake med artikkelen. Det er tross alt ikke hver dag en studentavis publiserer banebrytende teorier innenfor et fagfelt.

Etter dette ligger ballen for det meste død, men jeg fortsetter å bringe temaet opp dersom anledningen byr seg. Publisering til tross, jeg får ikke spesielt mye medhold, og tunge motargumenter begynner å slå sprekker i min en

gang så vanntette teori. Tvilen er en merkelig følelse. Den har liksom vondt for å slippe taket. Hver gang jeg presenterer teorien, ender jeg opp med nye skudd for baugen. Snart er det ikke noe vann igjen. Siste spikeren i kisten hamres inn når jeg diskuterer med en sangerbror. «Du prøver å gjøre musikk til naturvitenskap», sier han. «Det er ikke det musikk handler om!»

En regntung dag sent i oktober titter jeg ut av vinduet. Gradestokken viser fem, og jeg betrakter tåken som velt inn fra sjøen over Oslogryta. Bjørken i hagen er nesten fullstendig barbert, med kun noen få, falmende blader som fremdeles klamrer seg fast. Dette er dagen. Jeg begraver teorien i en haug av gule og røde blader tett inntil stammen, sier noen velvalgte ord før jeg vender ryggen til. Bjørken blir tidsnok lysegrønn igjen.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

Vi må se faglig og økonomisk bærekraft i tett sammenheng fra 2023 og i årene framover. Vår type utdanningsinstitusjon – en flercampusinstitusjon – spiller en viktig rolle på Vestlandet, men vi skal få ut et enda større potensiale nå. Vi må lede og samordne med det siktemålet, og over nyttår setter vi i gang med ny strategiplan

Høgskulen på Vestlandet-rector Gunnar Yttri sier det rett ut til Khrono

Stoisisme for studenter

Selvutvikling

Joakim Feet Wold, sosiologistudent ved NTNU

Å være student er for mange første møtet med det å bli voksen. Du har vokst opp med et begrenset miljø rundt deg, men møter nå voksenlivet med de utallige mulighetene det byr på. Du har valgmuligheter innenfor hva du vil jobbe med, hvem du bruker tida di med, hvor du bor, hva du interesserer deg for og hva du velger å fokusere på. Full frihet til å leve livet på din måte. Derfor syns jeg du som student bør tenke nøye gjennom hvordan du vil leve ditt liv og hvem du vil være, og benytte tidenes mulighet til å sette opp livet, til å kunne gjøre akkurat det.

Som studenter er vi ikke vant til å leve voksne, ansvarlige

liv enda. Derfor har vi ikke rukket å låse oss til samfunnets vaner og normer om hva vi føler vi må gjøre. Denne muligheten må du utnytte til å skape ditt eget liv på den måten som passer best for deg. Og det gjør du ved å starte i dag! Det er lettere sagt enn gjort, men start smått. Da er det enklere å bygge gode vaner som varer.

Begynn som student å lage deg sunn, næringsrik mat. Få inn trening som en viktig prioritering i hverdagen. Sett deg opp et studentbudsjett og tenk gjennom hva du kunne tenke deg å få ut av pengene dine. Vil du at lønna fra deltidsjobben skal kastes bort på alkohol ute på byen og nattmat på vei hjem, eller er det andre ting som du egentlig heller kunne tenkt deg? En skikkelig ferie etter eksamen? En koselig middag med gode venner i ny og ne? Kanskje mulighet til å kjøpe ditt eget sted å bo om noen år? Dette krever at du er streng med deg selv i dag for å at du skal ha

det bra i morgen!

Før du lar bekymringer, forpliktelser og normer fra voksenlivet ta kontroll: finn ut hva som er viktig for deg i livet og prioriter det nå. Hvem har du lyst til å være? Hva har du lyst til å oppleve? Hvordan har du lyst til at hverdagen din skal se ut? Begynn jobben i dag med å bli den beste versjonen av deg selv, og lag dine egne regler for hvordan du skal leve ditt voksne liv.

Så må jeg påpeke at du må ikke gjøre noe av dette. Dette er tips som har funket for meg og mange andre, men så klart: du må ingenting! Du bestemmer selv hvilke valg du tar. Jeg syns det derimot er viktig at man er bevisst på at de valgene man tar får konsekvenser, både positive og negative. Også er det opp til deg å finne ut hva du vil og hvilke konsekvenser man er villig til å leve med.

debatt@universitas.no

FRA HYBRIS TIL YDMYKHET:

En malers lærdom fra livet harde skole

Ingenting annet enn råtten frukt kommer ut av Khio, mener William Heimdal (19). En ydmykende anmeldelse fra «slangen» Mona Pahle Bjerke måtte til for at den konservative maleren endelig skulle bli antatt av Høstutstillingen.

tekst Karen Fosse Rosness
foto Charlotte Førde Skomsøy

Hvem: William Heimdal

Hva: Maler

Aktuell med: Debuterer på Høstutstillingen med *David med Goliats hode*

Like etter at vi har ringt på døren til et lite, rødt hus i Stavern, flyr døra opp slik at pelsen på den høye hatten til Heimdal blafrer i vinden. «Velkommen!» sier han og holder ivrig ut en stor boks med havrekjeks. Vi entrer Memorosa-gruppens hovedkvarter, der kampen for det klassisk figurative maleriet kjempes, ett penselstrøk av gangen.

I den ene halvdel av stuen har Heimdal sitt atelier. Memorosa-medlem Sebastian Salvo maler i den andre halvdel. Huset er kaldt, og vi sitter med jakkene på når vi får servert nytrukket kaffe. Williams pelskåpe, chinos og skjorte er ton-i-ton beige, og matcher fargepaletten på

maleriene i rommet.

Den karakteristiske pelshatten han har stilt opp i mediene med før, er også på plass, men det tar ikke lang tid før det merkes at Heimdal ikke er særlig høy i hatten. Han har nemlig vært gjennom en eksistensiell reise siden sine sterke uttalelser i Natt og Dag, blant annet at «skole er for idioter».

– Du sa en gang at skole er for idioter, og som studentavis vil vi gjerne at du utdyper dette?

– Egentlig bør jeg ikke snakke om det, for jeg kan ingenting om det. Jeg har jo ikke gått på skole! Jeg har flørtet med tanken på å søke Khio, men nei, jeg tror ikke jeg hadde fått noe ut av det, sier Heimdal og fortsetter:

– Det er ingen dyktige malere som har kommet ut av Khio hittil, og man skal kjenne treet på sine frukter. Og frukten til Khio ser råtten ut.

– Du går livets harde skole i stedet. Hva er det viktigste du har lært der?

– Det er at du må huske på hvor

dårlig du er, sammenlignet med de du prøver å bli like flink som. Det er litt deprimerende, men det er veldig hjelpsomt.

– Dette var en annen tone enn den Heimdal som refererer til Nietzsche med overmennesket som ideal. Det høres ut som om du har blitt ydmyk?

– Ja, før var jeg veldig arrogant og full av hybris, men for noen år siden snudde alt. Blant annet på grunn av en hard kritikk av Mona Pahle Bjerke, forteller Heimdal.

Slangen Mona Pahle Bjerke

For to år siden arrangerte Memorosa-gruppen en utstilling – eller et «kitsch attack», i deres egne ord – på Krutthuset i Stavern. De som stilte ut var kitschmalerne Øde Nerdrum, Sebastian Salvo, Javier Adams, Nicholas Thurman og Heimdal selv. Heimdal stilte ut flere malerier som Bjerke i sin kritikk påpekte anatomiske feil ved. «Ambisjonene er større enn evnene», skrev hun om ham.

Jeg har ikke noe til overs for feminister, men jeg vil ikke gi dem så mye fokus heller

William Heimdal, maler (19)

Saken fortsetter >>

Viktig blick: Heimdal bruker speil når han maler selvporett, og er nærmest utelukkende avhengig av sitt eget blick for å kunne male riktig proposjoner.

– Hun viste ingen nåde. Det hun skrev fikk meg til å innse at jeg egentlig er katastrofalt dårlig til å male. Så jeg må skjerpe meg og forbedre meg, og ikke tro at jeg er verdensmester, forteller Heimdal.

– Jeg kan sammenligne erfaringen med da Adam og Eva ble kastet ut av paradiset. De var blinde i paradiset før de snakket med slangen. Slangen gjorde dem klar over sine feil og dermed ble de selvbevisste. I dette scenariet er Mona slangen.

Heimdal legger til at han allikevel setter pris på kritikk, og bruker den gjerne som en anledning til å forbedre seg. Han har nemlig ikke gått noen malerskole, men er autodidakt. Det vil si at han kun bruker sitt eget syn for å se hva som er riktig og galt i et maleri. Og jo flere øyne som ser, jo bedre, sier han.

Fallos-debut på årets Høstutstilling

Senest i fjor skrev han imidlertid en kronikk der han hevdet at han og hans kolleger systematisk blir refusert av Statens Høstutstilling. Verket han sendte inn da var *Maleriets prins*, et selvportrett med erigert penis. «Har vi blitt refusert fordi våre arbeider kaster store skygger på resten av utstillingen?», spurte Heimdal i innlegget som ble publisert i Dagbladet.

I år ble derimot Heimdal antatt på Høstutstillingen med selvportrettet *David med Goliats hode*. Utstillingen er nå stengt og maleriet er tilbake på atelieret, og vi takker ja når han spør om vi vil se det. Han pakker det opp for oss og stiller det langs vegg. Motivet viser Heimdal som holder et stort sverd i den ene hånden og et hårete, blodig hode i den andre.

– I dette maleriet er den erigerte pe-

Populære malerier: Heimdal har nettopp fått tilbake selvportrettet *David med Goliats hode* fra Høstutstillingen. Maleriene hans selges ut raskt, og han har derfor ikke så mange andre å vise oss.

Selvportrett med sverd: Universitas møter Heimdal i atelieret hans i Stavern.

nisen i fjorårets innsendte bidrag byttet ut med et lengre sverd. Var dette et nytt forsøk på å snike inn fallos i Høstutstillingen?

– Haha. Du er faktisk inne på noe, men sverdet kunne faktisk ikke vært plassert noe annet sted i bildet, det tar seg bare best ut sånn.

– Hvem ville du selv ha kuttet hodet av, rent metaforisk så klart?

– Jeg har ikke noe til overs for feminist, men jeg vil ikke gi dem så mye fokus heller. Jeg tror slike bevegelser oppstår på grunn av en manglende liturgisk kultur.

– Er du troende?

– Ja, jeg er en lunken kristen. Jeg er fascinert av den russisk-ortodokse kristendommen som jeg lærte om på Youtube, gjennom en kar som heter Jonathan Pageau. Han legger ut videoer der han forklarer symbolikken bak bibelhistoriene på en veldig forståelig måte, og han er et canadisk ikon som billedhugger.

– Hva appellerer med den russisk-ortodokse retningen?

– Det er jeg ikke sikker på. Du har gresk-ortodoks, russisk-ortodoks, og etiopisk-ortodoks, og masse forskjellige greier. Det er bare ulike måter å representere bibelhistorien på, og Pageau tror at den russiske tradisjonen har den mest presise tolkningen av ikonene fra bibelen.

Lever gjennom flaks

Heimdal sier at kirken burde skjerpe seg og bestille flere klassiske malerier for å dekorere kirkene. Caravaggio, en av Heimdals store forbilder, malte på oppdrag fra de geistlige, men selv må han enten søke støtte hos Kulturrådet eller holde salgsutstillinger. Men galleristene kan kreve opp til 50 prosent av salgssummen i provisjon, noe som blir en veldig lav timepris for en maler som produserer fem malerier i året. Samtidig er han også imot statlig støtte av kultur, og vil ikke søke midler hos Norsk kulturråd. Bortsett fra den ene gangen han fikk tusen kroner i reisestipend.

– Staten vil bestandig ha en politisk agenda. Når de velger hva som skal støt-

tes, vil valget ha en undertone av denne politiske agendaen. Dette høres litt konspiratorisk ut, men hvis Putin skulle gi ut statlig støtte til kunstnere, så ville du sett en del anti-vestlig kunst. Slik som du i år ser på Høstutstillingens mange anti-russiske verk.

– Hvis du ikke vil søke Kulturrådets støtteordninger og ikke godtar galleristenes arbeidsavtaler, hvordan lever du av å male?

– Gjennom flaks. Jeg har egentlig bare hatt flaks. Folk kontakter meg og spør om jeg vil selge maleriene mine.

Flere kvinner i sitt liv

Så begynner noe i Heimdals lomme å vibrere, og han tar opp en liten eske med en sprøyte. «Slapp av, det er ikke narko-

Man skal kjenne treet på sine frukter. Og frukten til Khio ser rått ut

William Heimdahl, maler (19)

tika, det er insulin», betrygger han oss. Heimdahl har diabetes type 1, og mens han setter insulin-sprøyten i låret gjennom buksa, forteller han oss at han nylig var i Roma med kjæresten for å studere Caravaggio-malerier.

Det blir åpenbart at Mona Pahle Bjerke ikke er den eneste kvinnen i Williams liv. På spørsmål om hvordan han møtte kjæresten sin, forteller han at det skjedde på sosiale medier. Hun tok kontakt med Heimdahl på Instagram etter å ha sett samtalen hans med podkasteren Wolfgang Wee på Youtube. Etter en liten periode med chatting møttes de endelig, og det gikk veldig bra, forteller Heimdahl.

– Vi hadde god kjemi, og hun er veldig vakker, sjarmende og god å snakke med. Så vi holdt kontakten og leste bøker sammen. Vi har lest alt av Dostojevskij.

– Leser dere da høyt for hver-

Mistenker diskriminering: Som kitschmaler tror Heimdahl at han systematisk er blitt refusert av Høstutstillingen, inntil han ble antatt til årets utstilling.

andre?

– Nei, hun bor Tromsø så vi bestemmer oss for et antall kapitler hver dag, og etterpå snakker vi om det vi har lest. Nå leser vi Dantes *Den gudommelige komedie*.

Selv bor Heimdahl i Larvik

sammen med sin mor, far og tre yngre søsken. Han har gitt Oslo et forsøk, men flyttet hjem etter seks måneder. Han sier han stusset over at det ikke var noen gamle mennesker i byen.

– Hva sier det deg at du ikke så gamle mennesker?

– Det betyr enten at folk dør tidlig, eller at de kun bor der midlertidig. Jeg liker ingen av alternativene.

universitas@universitas.no

Hvis Putin skulle gi statlig støtte til kunstnere, ville du sett en del anti-vestlig kunst. Slik du i år ser på Høstutstillingens mange anti-russiske verk.

William Heimdahl, maler (19)

Forestilling for kvinnekampen i Iran avbrutt av professor

På Høgskulen på Vestlandet forsøkte flere studenter å fremføre et stykke ved inngangspartiet til høyskolen. Det var Bergensavisen som omtalte saken først.

Barnehagestudent Sayeh Kazemi ble sjokkert da to professorer skal ha stoppet fremførelsen halvveis gjennom. Under stykket danset Kazemi rundt flere medstudenter som spilte døde, ifølge Khrono, før professorene avbrøt dem.

– Han ene begynte å rope og viste til at vi ikke hadde tillatelse. De hadde tatt flagget, og sparket bort sjalet som skulle symbolisere blodet til ungene som ble drept i Iran. Det å sparke sjalet er respektløst og føles som et angrep, sier Kazemi til Khrono.

Hun skal kvelden i forveien ikke ha sett en e-post der hun får avslag på å vise stykket. Dette fordi stykket inkluderte en «politisk ytring» ifølge Bergensavisen.

Rektor Gunnar Yttri forteller til Khrono at han har vært i kontakt med partene og at «opplevelsene av det som skjedde nok er litt ulike». Han forteller også at skolen tar hendelsen på alvor og «har stor oppmerksomhet på å ivareta studenter og ansatte». SKF

Klimakamp

De siste ukene har klimaktivister bedrevet kunstsabotasje for å rette oppmerksomhet mot klimakampen.

Søndag limte to miljøaktivister seg fast til et dinosaurskjelett på naturhistorisk museum i Berlin, skriver Klassekampen.

Klimagruppen Just Stop Oil har nylig kastet tomatsuppe på et Van Gogh-maleri og limt seg fast til Johannes Vermeers *Pike med perleøredobb*. Last Generation, en annen gruppe, har fulgt opp med å kaste potetmos på kunst av Monet.

Det er aktivister fra denne gruppen som søndag limte seg fast til et dinosaurskjelett.

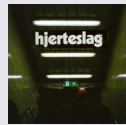
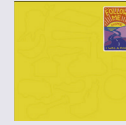
– I motsetning til dinosauren ligger skjebnen i våre egne hender. Vil vi utryddes slik som dinosaurene, eller vil vi overleve, sa aktivistene ifølge Klassekampen. SKF

anmelderredaktør: **Harald Nordbø**
anmeldelser@universitas.no 918 04 236

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Harald Nordbø, anmelderredaktør

Synne Sørkjerd – Apati
Move over, No. 4! Det er flere som synger catchy, relaterbar indiepop på norsk.**Tigerstate – Sunrise**
«Baby come and dance till the sunrise». Gjerne for meg (særlig nå som den er én time tidligere).**Benji & Banden – Hjerteslag**
Det kan høres ut som John Olav Nilsen har fettere på Østlandet.**I Was A King – Sweet Things**
Jeg hadde helt glemt at det fins en sjanger som heter «drømmepop», takk for påminnelsen.

Film:

Beef på norsk

Flus blir sjelden styrtende morsomt eller dypt rørende, men holder deg på TV-benken med gode karakterøyeblikk og sterke skuespillerprestasjoner.

FlusHvor: NRK TV
Når: Nye episoder hver fredag

Oslo, 1999. Vi snakker Gucci, ecstasy-fest, bulkete Volvoer, Nokia – og gryende gjengkriminalitet. I denne versjonen av Oslo møter vi Bæbs, en sympatisk antihelt av «havner stadig vekk i trøbbel»-varianten – en godgutt som er velsigna med noen ganske dårlige venner, folk han helst burde holdt på en armlengdes avstand. Han bor med en mor han er glad i, og seriens enkle premisser er at Bæbs må skaffe penger (*flus*) for å få deres felles økonomi til å gå rundt. Derfra baller det selvfølgelig på seg.

Etter to TV-serier med Jonis Josef har Mikal Samuelsen blitt en jevn leverandør av OK pluss norske

serier om å være innvandrere i Norge, og han kan nå legge krimkomedien *Flus*, som han har laget sammen med Madcons Yosef Wolde-Mariam, til i rekka. Formen på plottet er et forviklingsdrama etter formelen *what can go wrong, will go wrong*, og settes effektivt opp av en svær duffelbag med skyldte penger som forsvinner tidlig i seriens forløp. Bæbs blir tilbudt verdens enkleste jobb for å få sletta gjeldene: han skal ta imot en bag, flytte den inn i en bil, og det er det hele. Men han føkker selvfølgelig opp og mister læga, og så er Bæbs og co nødt til å navigere Oslos underverden for å redde seg sjøl.

Generelt er skuespillerprestasjonene solide. Det serien kanskje gjør aller best, er å presentere et helt vell av karakterer med sine

sterke særegenheter. Omtrent i hver episode får vi en gjesteopp-treden i form av en ny, fargerik skikkelse fra 90-tallets gangstermiljø – nesten som om man blir presentert med en ny boss å overvinne i et 90-talls dataspill. Hovedrollene er godt *castet* – Filip Bargee Ramberg gjør seg godt som antihelt, og i tillegg har NRK klart å dra i land noen solide stjerner som bidrar til karakter-suksessen. Herman Flesvig får lov til å vise nye sider av talentet sitt i rollen som *wannabe gangster* Even Bakke (kodenavn «Party»), og Chirag Patel fra Karpe gjør en god figur i rollen som Asim, en av de rivaliserende gjenglederne. Særlig Flesvig briljerer og står for mye av komikken i serien – når karakteren hans sier ting som «jeg veit ikke hvordan dere gjør det i Trøgstad, men her i Oslo er det jeg som fåkings regjerer!» i et mer eller mindre prepubertalt stemmeleie, går assosiasjonene mine umiddelbart til humorklassikeren *Terkel i knipe*.

Plottet er et helt standard og ikke

FOTO: MICHAEL RAYVERA CRUZ ANGELES / SPARK / NRK

så veldig medrivende gangsterplott presentert på en ganske harmløs måte, med lite synlig vold på skjermen og få virkelig sterke scener. NRK tør ikke gå lenger enn det, altså. Noen veldig sterk sosial dimensjon er det heller ikke ved det hele. Rasisme tas opp, men på en ganske overfladisk måte, og det er ingen særlig annen samfunnskritikk å skimte utover den litt velkjente historien om en sønn som tyr til desperate

midler å ta vare på sin syke mor.

I sum er *Flus* gøy nok til at det er verdt å følge med videre med minst et halvt øye, men du kommer ikke til å grine verken av latter eller andre grunner. Du følger med på en mer «hva finner de på denne uka»-måte. Og det er helt greit, det.

Harald Nordbø

anmeldelser@universitas.no

Plate:

Fengende, men forglemmelig

Anna of the Norths nye plate byr tidvis på finfin popmusikk, men kjennetegnes først og fremst ved sitt fravær av særpreg.

Crazy LifeArtist: Anna of the North
Sjanger: Pop
Plateselskap: Elektra records

Første gang jeg hørte *Crazy Life*, tenkte jeg at dette rett og slett var ganske bra. Det var en fredag ettermiddag, og den lette og poppete *sounden* kledde fredagsfølelsen. Men ettersom helgen gikk og jeg rakk å høre mer på albumet, rakk jeg samtidig også å endre mening. Og akkurat dette peker på albumets største svakhet.

For å ta rosen først: På sitt beste byr albumet på lett og leken, ja rett og

slett ganske så smukk popmusikk. Det fremste eksempelet på dette er «Nobody». Dette er fengende og ukomplisert pop, full av rytme og med vellykket bruk av synth. Dansbar musikk det er vanskelig å sitte stille til! Et annet høydepunkt er «No good». Her er det mye bass, som gjør at låta funker bra på fest. I tillegg fremstår den velkomponert, med en *bridge* som binder refreng og vers godt sammen. Friskt! Også to av låtene som tidligere er utgitt som singler, «Dandelion» og «Meteorite», er fine poplåter. Uten å utfordres for mye, gis lytteren det den forventer, lette og fengende melodier man kan danse til. Særlig den sistnevnte tar jeg meg selv i å gå rundt å nynne på.

Dessverre er likevel et flertall av platas låter ganske tamme og intetsigende. Låter som «Listen», «Living Life Right» og «Let Go» gir inntrykk av å ikke ha en god nok idé i grunn. De mangler et *catchy* refreng og skiller seg dermed hel-

ler ikke stort fra hverandre. Tidvis er det rett og slett et alarmerende fravær av særpreg, låtene er så like at jeg tar meg selv i å lure på om jeg har satt på samme sang på *repeat*. Det skyldes produksjonen. Lyden er så komprimert at selve musikken aldri egentlig får mulighet til å tre frem, i tillegg er låtene så glattpolerte at enhver form for egenart er slipt vekk.

Heller ikke tekstlig er det neverdig interessant, og mangelen på interessevekkende ordvalg bidrar kun til følelsen av manglende originalitet. Ofte hinter tekstene i retning noe personlig, uten at de evner å gi en følelse av noen egenart. Resultatet er at de oppleves intetsigende og betydningsløse for låta som helhet, hvilket eksemplifiseres ved refrenglinja i «Living Life Right»: «So tired, tryna close my eyes / laying light awake at night».

I det hele gjør mangelen på originalitet at man fort går lei musikken, og allerede etter tre-fire gjennomlyttinger gir albumet en

følelse av kjøpesenter; det låter som utmattende bakgrunnsstøy til bukseprøving på Carlings.

På mange måter er denne plata symptomatisk for popindustrien som helhet. Produksjonen visker ut musikkens egenart, resultatet er at albumet fremstår lite slitesterkt; det blir raskt kjedelig. I den moderne popverden har også albumformatet en underordnet posisjon. Det er noe som preger også dette albumet, hvor majoriteten av de gode låtene alt er utgitt som singel.

Albumets visuelle profil vektlegger at dette er en artist som har våget å vise sårbarhet ved å invitere lytterne inn i livet sitt. Dette er derimot ikke spesielt troverdig, man sitter aldri med en følelse av å være vitne til livet til Anna. Til det er produksjonen for stor, vokalen for glatt, med andre ord: det lyder for kommerst til å låte sant.

Ulrik Alver Solli

anmeldelser@universitas.no

Sofie Kristine Flydal, kulturredaktør i Universitas

Ukas anbefaling

Røm landet!

Du trenger ingen påskudd for å dra. Kom deg ut, kom deg vekk, si farvel til Oslos lugubre gater og røm dit antikke templer og flytende rødvin kommer i tospann. Sniker mørket seg inn over våt asfalt i Tigerstaden? Planlegg bedre for neste høst og sørg for å være i keiserens og pavenes by der termometeret tikker inn på 25 grader i starten av november og espressoen står parat på hvert gatehjørne. Kom til kirkekuplens og fontenes by, til latskapens og kaosets

by, til vandrernes og motorsyklens by. Finn et kurs, en utvekslingsmulighet, et praktikantopphold eller bare en bohems livsførelse. Det er mange veier til Rom.

Hvem: Den trauste student Hva: Pause fra livet Hvorfor: Livet

Harald Nordbø, anmelderredaktør i Universitas

Ukas advarsel

Faceless Men

Let's face it, Facebook er dødt for lenge sia. Vi under 45 har for lengst flyttet vår SoMe-oppmerksomhet til Instagram og andre kanaler, og Facebook er nå Internettets eget rotteir i VGs kommentarfelt. Vi andre har beholdt profilene våre for å kunne bruke Messenger og å invitere eller bli invitert til fest. Det har blitt et slags skyggenettverk hvor man enkelt kan holde oversikt over venner og bekjente uten å måtte

holde styr på en haug mobilnummer. Men hvordan i helvete skal jeg klare det da, når en hel haug av minebekjente nå presenterer seg i form av ekstremt anonyme hvite placeholders? Må jeg faktisk bruke tid på å huske navnet til folk, eller gidde å gå inn på profilene til folk for å tenke «aha, det var deg ja!» hver gang jeg legger til noen i seminargruppa for en obligatorisk kollokvie? Nei nå! Vis fjeset ditt, Zuckerberg vet allerede alt annet om deg uansett.

Hvem: Facebook-brukeren Hva: Profilbildeløshet Hvorfor: Hvem faen er du?

Plate:

Rock med skarp skarre-R

Det norske rockebandet Hjerteslag fra Bergen har sluppet en ny *bop* av en plate. *Tyvens dagbok* er indierock med munter melodi og melankolsk tekst.

Tyvens dagbok

Artist: Hjerteslag
Sjanger: Indiepop/Indierock
Når: Fysisk Format

Det er tydelig at Hjerteslags nye plate bærer preg av klassiske rock n roll-temaer. I sangen «Disco-lamper» synges det: «Velkommen inn i en jungel / Synger sex og drugs og rock n roll». I min høyst profesjonelle analyse tror jeg her at Hjerteslag viser til den farlige klisjéjungelen, men det er en tolkningssak. Utenom det trenger man ikke å gjøre en grundig analyse av teksten for å forstå at Hjerteslag er et skikkelig rocka indiepoprock-band.

Etter å ha hørt gjennom hele plata er det én ting som umiddelbart popper frem: Har du hørt én av sangene, har du så å si hørt resten av plata. Ikke misforstå – sangene har god rytme og stilige trommer, og det er lett å ville riste litt på kroppen og slå ut håret. Gjennom hele albumet er det en litt (veldig) repetitiv rytme som gjør at alle sangene sveises sammen til en eneste stor suppe av skarptromme og funky 80-talls synthesizer. Den eneste sangen som skiller seg ut fra resten er «Post 5071», da det ikke er brukt trommer på starten av sangen, kun rå vokal og en gitarmelodi i moll. Her sammenføres det lyriske og det melodiske til en klassisk (rocka) sang om sorg.

Med mindre du konsentrerer deg kraftig for å høre på teksten, sklir sangene over i hverandre. Men hvis du er klar for litt god gammeldags tekstanalyse kan du finne noen aldeles fremragende

lyriske gullkorn. Platas tredje sang, «Fuck sommeren», med tekst som «Jeg vet at høsten kommer», gjør at sangen føles utrolig tidsaktuell. Det er riktig at høsten kommer! Litt senere i samme sang blir det malt et skremmende vakert og skildrende bilde: «Skriver dikt på krøllet ark / Ti ville hester inni meg». Jeg kan bare prøve å forstå hvordan det hadde føltes om jeg hadde hatt ti ville hester galopperende inni meg. Da hadde jeg også villet skrive dikt på krøllete ark og deretter skrevet en sang om det.

Etter et kjapt søk i VGs database kom det frem at det tidligere i år har vært trøbbel mellom bandets vokalist og resten av gjengen angående rettighetene til band-

navnet. Man kan kanskje finne spor av denne tidligere uoverensstemmelsen i den nye plata, hvor det virker som om vokalisten har gått gjennom en liten depressiv periode, mens resten av bandet var gira på å lage noe mer opploftende dansepopp. Dette kan man eksempelvis se i sangen «På perrongen» der det synges: «Kanskje dette her er slutten / Er det slutten på oss to», og mens dette er en relativt trist liten frase, fikk jeg heller lyst til å danse når jeg hørte på sangen. Det kan egentlig sies om hele plata: dansepopp med trist tekst.

Ellers går sangene over temaer som å sitte på bar, danse med sin skygge, gjøre noe illegalt, stå på en perrong og generelt det

å lengte etter en annen person. Man kan undres om hele albumet er dedikert til en viss Suzanne, som har fått oppkalt platas andre sang etter seg. Hvis man bryter opp plata og ser på sangene hver for seg er det ingen tvil om at *Tyvens dagbok* er en plate med god bergensk indierock som gjør at du vil danse. Det er når du hører på sangene rett etter hverandre om og om igjen det blir veldig ensformig. Jeg vet ikke hvor mange som vil danse til sanger hvor det synges om sorg og lengsel, men deg om ditt.

Freyja Eikrem Ims
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 44 & 45

31/10 Oslo World

Norges store festival for musikk fra Latin-Amerika, Afrika, Asia og Midtøsten er allerede i gang og fortsetter ut de neste ukene. Festivalen byr på et kjempeprogram av konserter og andre arrangementer, så her er det bare å hoppe ut av P3-komfortsonen din og inn i verden.

Hvor: Hele Oslo
Når: 31. oktober – 6. november

5/11 Den store kinodagen

Lørdag 5. november er den store kinodagen! Halv pris på kino over hele byen, pluss utvidet program de fleste steder. (Pro tip: Hvis du har fått din indre nerd vekket av *House of the Dragon* eller *Rings of Power*, kan kinodagen også by på et ti timer langt *Ringenes herremaraton* på ODEON.)

Hvor: Oslos kinoer
Når: Lørdag 5. november

5/11 Utstillingsåpning + boklansering med Christopher Nielsen

Hele Oslos multitalent Christopher Nielsen kjører på med både boklansering av den nye tegneserien *Weltschmerz 10B* og utstillingsåpning av bildeserien «System Ernst», beskrevet som «en samling malerier inspirert av inntrykk og observasjoner i indre Oslo øst i 2018-2022».

Hvor: Gamle Munch-museet
Når: Lørdag 5. november, 16:00–22:00

5/11 Draguation

I avisa har du kunnet lese om drag-linja ved Oslomet, som er Skandinavias første i sitt slag. Nå har utdanningen båret frukter, og avgangselevne presenterer sin eksamensforestilling på Elsker.

Hvor: Elsker
Når: Lørdag 5. november, kl 17 & kl 20

Gosuperstudent

Onlinespillet Gosupermodel er på vei tilbake etter at flere norske studenter deltok i et internasjonalt spleiselag. Nå kan Ad notam avsløre at det slettes ikke bare var studenter som deltok i kronerullingen.

– Denne dagen har jeg gleda meg lenge til, sier «Christian», som ønsker å være anonym på grunn av sin stilling som rektor ved Oslomet.

«Christian» har i likhet med flere norske studenter bidratt for å få favorittspillet hans tilbake. Han mimrer tilbake til 2013, da han fikk flere venner, nettopp på Gosupermodell.

– Mange tenker dette er et spill kun for jenter. Men man kan lære så

mye forskjellig av andre folk der. Jeg mener dette er et spill som bør benyttes mer i akademien.

Rektoren forteller så hans planer om en ny oppfølger til spillet, om han får det som han vil får nemlig studenter i 2025 mulighet til å møte opp til forelesninger på Gosuperstudent.

Ideen til «Christian» har derimot fått mye motbør, hans kollega ved Universitetet i Oslo, «Stig Stolen», sier UiO ikke ønsker å bli med på prosjektet.

– Her bommer Christen grovt. Jeg har også hatt mye glede på Gosupermodell. Men jeg tror ikke Gosuperstudent har en framtid.

Ukas studentvin

Natursaft: Denne uka har vi fått forbud mot å skrive at dette er en sommervin på høsten, men når man drikker naturvin på en tidlig tirsdag ettermiddag har man lov til å gjøre som man vil. Vinpanelet blir fort enige om at vinen er kjempagod, men gir liv til en debatt om hvor mye vin man kan drikke alene på vors. Nat Cool Tinto kommer nemlig på litersflaske og passer perfekt for alle som synes en vinflaske er akkurat litt for lite moro på fest. Til tross for moralske komplikasjoner tror vi at denne vinen med hell kunne blitt servert mindreårige på middagsselskap i Sør-Frankrike. Vinen har ingen tanniner og er påfallende lik en bedre versjon av husholdningssaft. Smaker av lyse røde bær og gir assosiasjoner til dagen derpå etter en vellykket tinderdate.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Niepoort Drink Me Nat Cool Tinto

Pris: 182,90 kroner

Land: Portugal

Alkohol: 11 prosent

Jacob Julius Fylling-Jensen, vinanmelder i Universitas

Vi spør

av Morkel Flemme

ILLUSTRASJON: HANNE JONES SOLFIELD

Jobbintervju på en, to, tre

Det er dyrt å leve nå, mener mange. Grunnet få midler gjelder dette dessverre også for Vi spør-redaksjonen. Vi ser oss derfor nødt til å søke andre jobber.

[Ring, ring...]

– Hei, det er Ragnhild.

– Hei, du, det er Finn Green her.

Jeg ser at MDG lyser ut stillingen som organisasjonsrådgiver, stemmer det?

– Ja, det stemmer.

– Ja, jeg lurer på.. hva innebærer det i MDG?

– Nei, det er jo det som står i utlysninga. Er det noe spesielt du lurer på rundt det?

– Ja, jeg har litt ulik erfaring med organisasjoner, men jeg lurer spesielt på hvilke muligheter man har for å komme med egne ideer her?

– Det er det gode muligheter for, innenfor noen rammer, selvfølgelig. Det er noen større prosjekter, så hvis man for eksempel får ansvaret for å være ansvarlig for en konferanse vi skal ha, så vil man jo ha mulighet til å påvirke innholdet. Det vil jeg si.

– Jeg skjønner. Du, jeg må bare innrømme at jeg ikke har noen bakgrunn fra miljøbevegelsen, men det

er kanskje bare positivt å få inn nye stemmer også?

– Ja, det er ikke noe problem det, så lenge man kan identifisere seg med verdigrunnlaget vårt. Det er ikke noe krav om medlemskap eller lignende.

– Nei, fordi... for mye incest er ikke akkurat bra det heller?

– Nei, ikke sant? Mhm..

– Mhm. Og jeg har også hørt at det kan være bra å samarbeide med fiender? Er dere i MDG enige i det?

– Jaa, det kommer litt an på hva du mener, da. Men vi samarbeider jo bredt med de andre partiene på Stortinget. Og i Stavanger er vi i posisjon med FNB (Folkeaksjonen nei til mer bompenger, journ.anm.), så det er mye som er mulig.

– Ja, så hva om det er snakk om en potensiell samarbeidsorganisasjon som er enige med dere om miljø, men har rare meninger om andre ting, som rase eller kjønn?

– Det kommer an på. Hvis det er helt i strid med våre politiske ideer og vårt program, så kan det forholde seg annerledes. Det kommer litt an på hva det er snakk om.

– Jeg tenker vi kan se til industrien, og lære av den. Legge verdiene litt til side, og se på hva vi kan få gjort?

– Ikke sant. Ja. Hadde du noen spørsmål om stillingen?

– Nei, jeg bare tenker på det... føler dere i MDG at dere trenger litt ekstra viagra, på en måte?

– Hvaforne, sa du?

– Om dere trenger litt mer viagra, litt mer sprut, inn i klimapolitikken!

– Ehe... nei, ikke egentlig... Om du har noen flere spørsmål, kan du sende meg en mail, så skal jeg svare på dem.

– Men... men, vil du vurdere min stilling som ny organisasjonsrådgiver?

[MDG legger på]

– Vi snallast?

KVISS-CORBIN

- Hvilke to partier var Danmarks største før valget?
- I Israel har det også vært et valg denne uken, men hva heter landets parlament?
- Fengselsfugl og tidligere president Lula vant nylig det brasilianske presidentvalget, men mot hvem?
- Mikrobloggingtjenesten Twitter ble nylig solgt, men til hvem?
- Hvilke av disse fuglene er ikke en stormfuglart: Vandrealbatross, svartbrynalbatross, sjøsvale eller stormsvale?
- Hvilken art er verdens største rovfugl?
- På hvilken Oslo-busslinje kan du se Det kongelige slott, Kulturkirken Jakob, Vulkan, Sagene kirke, Voldsløkka idrettspark og Maridalsvannet?
- Dette herrenavnet er navn på Tromsø IL på 1930-tallet, en norrøn gud, en ridder av det

runde bord, en programvare som muliggjør elektronisk anonymitet, et russisk mobilt luftvernssystem og et polsk skarpskyttergevær.

- Hva heter den foreløpig nyeste Marvel-serien?
- Hvilken av disse TV-seriene har ikke en advokat i hovedrollen: Ally McBeal, Monk, JAG, Fearless eller Eli Stone?
- Den nyeste Star Wars-serien i Disney-kolleksjonen heter *Andor*, men hva heter planeten fra *Star Wars VI* som var ewokenes hjem?
- Ranger disse filmfranchisene fra lavest til høyest inntekt: X-Men, James Bond, Marvel, Star Wars og Pirates of the Caribbean.
- I hvilken James Bond-film spilte svenske Izabella Scorupco rollen som Natalya Simonova?
- I filmverden refereres det ofte til «the King James Bible» som er navngitt etter den britiske kongen James I (først kjent som James VI av Skottland) men hvem var hans kanskje mer

kjente mor?

- I hvilken by finner man Castle Rock?
- Hva er det minst folkerike landet som grenser til Kina?
- Hvilket år er det snakk om? *Den store barneåpen*, Norges første lydfilm, har premiere i Oslo, Trondheim endret navn fra Nidaros, kun to år etter det endret fra Trondhjem, Empire State Building blir ferdigbygd, Mao Zedong oppretter Den kinesiske sovjetrepublikk, Thorvald Stoltenberg blir født og Thomas Edison dør.
- Mellom hvilke to klubber kalles oppgjøret «slaget om Nord-Norge»?
- Häcken ble nylig svensk seriemester i fotball for herrer, men hvem trener dem?
- Den norske fotballpresidenten skal reise til Qatar-VM med formål om «å sette press på menneskerettighetsspørsmålene», men hva heter hun?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

1. Socialdemokratiet i Danmark og Venstre, Danmarks Liberale Parti.
 2. Knesset.
 3. Jær Bolsanaror.
 4. Eion Musik.
 5. Sjøsvale.
 6. Andeskondor.
 7. 54
 8. Tor.
 9. She-Hulk: Attorney at Law.
 10. Monk.
 11. (Tjuvholmen-kjefsis stasjon).
 12. Pirates of the Caribbean, Star Wars og Marvel Endor.
 13. Goldeneye.
 14. Mary Stuart.
 15. Edinburgh.
 16. Bhutan.
 17. 1931.
 18. Bodø/ Glimt og Tromsø.
 19. Per-Mathias Høegmo.
 20. Lise Klaveness.
- 0-4. **Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. **AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. **Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps... Syt litt på Jodel.
- 15-20. **Honours:** WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

Rebus

av Satan

HINT: Halloween uten 1-metersregelen. Send løsning til universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Slipp Viggo fri» Det klarte BAB, Einar N, Ola og Jøgge. Og creds til Johanne og Adrian som gjettet Stiv Jobbs «Droneturisme» fra forrige utgave.